

VÄRMLANDSSTRATEGINS 33 MÅL

HALVTIDSUPPFÖLJNING AV MÅLEN 2018

UTGIVEN AV REGION VÄRMLAND 2018

Rapporten är framtagen av Avdelningen för regional tillväxt, Region Värmland, i samarbete med Nordregio.

Produktion: Kommunikationsstaben

Tryck: Strokirk-Landströms

Rapporten finns nedladdningsbar från Region Värmlands webbplats.

Vid eventuella frågor om rapportens innehåll kontakta:

bo-josef.eriksson@regionvarmland.se

REGION VÄRMLAND

Box 1022

651 15 Karlstad

www.regionvarmland.se

Region Värmland är en regional utvecklingsorganisation. Vi skapar förutsättningar för en hållbar tillväxt. Vi har många olika ansvarsområden med uppdrag som kommer från staten och våra medlemmar – landstinget och Värmlands sexton kommuner. Vi jobbar med tillväxtfrågor, kollektivtrafik, kultur, folkhögskolor och medlemsstöd. Vi tar alltid utgångspunkt i Värmlandsstrategin.

Foto: Linn Malmén

FÖRORD

För fem år sedan tänktes det intensivt kring framtiden runt om i Värmland. I föreningar och företag och organisationer runt om i länet söktes svaret på frågan: Hur vill du att Värmland ska vara i framtiden? Över tusen personer lämnade på olika sätt bidrag till arbetet. Ett koncentrat av alla bidrag kombinerades med analyser av omvärldsfaktorer och av Värmlands möjligheter och utmaningar.

Resultatet blev Värmlandsstrategin, en regional utvecklingsstrategi för länet för åren 2014–2020. Utgångspunkten i den är att vi som bor och verkar här har ett gemensamt ansvar för att länet utvecklas åt rätt håll.

Kopplat till strategin finns också 33 mätbara mål som ska uppnås till år 2020. För att veta hur utgångsläget såg ut togs det 2014 fram en nollmätning för merparten av dessa mål. När strategin antogs bestämdes det också att det ska göras en halvtidsmätning av målen för att se hur utvecklingen har rört sig.

Det är den du håller i din hand nu. Här kan du se hur prognosen för inflyttare har förändrats, hur försörjningsbördan fördelas, hur innovationskraften ser ut. För vart och ett av målen finns en analys av utvecklingen och en prognos för utvecklingen framöver.

Uppföljningen av målen i Värmlandsstrategin är ett bra verktyg för det fortsatta arbetet med att förverkliga visionen i Värmlandsstrategin:

VÄRMLAND – ETT SKÖNARE LIV

Tomas Riste
Regionråd

Stina Höök
Regionråd

INNEHÅLL

INLEDNING	55
Mål 1: Nettoinflyttning till Värmland på 5 000 personer 2013-2020	6
Mål 2: Karlstads lokala arbetsmarknad (LA) ska befolkningsmässigt vara Sveriges sjunde största	7
Mål 3: Ohälsotoalet i Värmland ska minska och nå riksgenomsnittet	8
Mål 4: Sjukpenningtalet i Värmland ska minska och fortsätta ligga under riksgenomsnittet	9
Mål 5: Försörjningsbörda och faktisk försörjningsbörda i Värmland ska närma sig riksgenomsnittet	10
Mål 6: Skillnader på arbetsmarknaden mellan könen och mellan de med utländsk bakgrund och de med svensk bakgrund ska minska	11
Mål 7: Skillnader inom utbildningssystemet mellan könen och mellan de med utländsk bakgrund och de med svensk bakgrund ska minska	12
Mål 8: Relativt sett ökade statsbidrag enligt kultursamverkansmodellen. Värmland ska behålla en topp fem-position vad gäller totalt statsbidrag samt statsbidrag per capita	13
Mål 9: Värmland ska vara mer känt för sina styrkeområden och det vi vill att dessa ska förknippas med	14
Mål 10: Antal nystartade företag per 1 000 invånare ska närma sig riksgenomsnittet	15
Mål 11: Andelen av befolkningen mellan 18-70 år som helst vill vara företagare ska öka	16
Mål 12: Det privata näringslivets investeringar i forskning och utveckling ska öka till samma nivå som riket exklusive storstadslänen	17
Mål 13: Ökad innovationskraft så att Värmland närmar sig riksgenomsnittet exklusive storstadslänen i Reglabs innovationsindex	18
Mål 14: Andelen förvärvsarbetande, i nattbefolkningen, mellan 20-64 år, inklusive gränspendling till Norge, ska vara högre än riksgenomsnittet	19
Mål 15: Antalet förvärvsarbetande i dagbefolkningen, över 16 år i Värmland ska öka med 5 000	20
Mål 16: Andelen kvinnor som är representerade i styrelser ska öka	21
Mål 17: Utsläppen av växthusgaser ska minska mer i Värmland än i riket som helhet.	22
Mål 18: Energieffektiviseringen i Värmland ska vara högre än för riket	23
Mål 19: Andel förnybar energianvändning av slutgiltig energianvändning i Värmland ska öka	24
Mål 20: En ökad andel unga ska gå ut grundskolan med behörighet till yrkesförberedande och studieförberedande gymnasieprogram	25
Mål 21: Andelen 20-åringar med en fullföljd gymnasieutbildning ska öka och fortsatt ligga över riksgenomsnittet	26
Mål 22: Andelen av befolkningen 30-34 år med eftergymnasial utbildning ska öka och närma sig riksgenomsnittet	27
Mål 23: Öka matchningen på arbetsmarknaden så att lediga arbeten i relation till arbetslösheten minskar	28
Mål 24: Den öppna arbetslösheten ska minska och fortsätta ligga under riksgenomsnittet	29
Mål 25: Ungdomsarbetslösheten ska minska och närma sig riksgenomsnittet	30
Mål 26: Andelen långtidsarbetslösa ska vara lägre än i riket	31
Mål 27: Ökade möjligheter att bo och arbeta i hela Värmland. Antalet lokala arbetsmarknader i Värmland ska koncentreras till fem	32
Mål 28: Gång-, cykel- och kollektivtrafik ska öka sina andelar av persontransporterna	33
Mål 29: Restiderna med tåg och buss till Oslo, Stockholm och Göteborg från Karlstads centralstation ska minska (gällande kortaste restid morgon 05:00-09:00 och eftermiddag 15:00-18:00)	34
Mål 30: Antalet landningar och passagerare vid Karlstad Airport ska öka	35
Mål 31: Direktflyg till Köpenhamn och minst en annan internationell hubb	36
Mål 32: Öka godsmängden som transporteras på Vänern	37
Mål 33: Alla hushåll och företag ska ha möjlighet till bredband om minst 100 Mbit/s	38
ANALYS	40
Livskvalitet för alla, mål 1-9	40
Fler och starkare företag, mål 10-19	42
Höjd kompetens på alla nivåer, mål 20-26	44
Bättre kommunikationer, mål 27-33	46
SAMMANFATTNING	48
REGION VÄRMLANDS RAPPORTSERIE JUNI 2018	51

INLEDNING

Värmlandsstrategin är Värmlands gemensamma strategi för tillväxt och utveckling i Värmlands län. Strategin antogs av Region Värmlands fullmäktige i november 2013 och gäller från och med januari 2014 till 2020. Att ta fram en regional utvecklingsstrategi är ett statligt uppdrag som i Värmland åligger Region Värmland. Region Värmland är samordnande när det gäller arbetet med Värmlandsstrategin men vi är bara en av många organisationer som ska se till att den genomförs.

Genom Värmlandsstrategin antogs 33 regionala mål fram till år 2020. Målen är indelade efter de fyra prioriterade områdena i strategin: **Livskvalitet för alla, Fler och starkare företag, Höjd kompetens på alla nivåer** och **Bättre kommunikationer**.

År 2014 publicerades en nulägesanalys* där utgångsläget för de 33 målen presenterades. Denna rapport är en halvtidsavstämning och uppföljning av måluppfyllelsen och innehåller snarlika uppställningar som nulägesanalysen.

Målsättningen har varit att redovisa utvecklingen och därför finns tidsserier ofta presenterade. Brytpunkten för statistiken till denna rapport är satt till vad som fanns tillgängligt 2017-12-31. Då det finns en fördröjning i när viss statistik publiceras kan det innebära att senast tillgängliga år är 2016 eller 2015. För flera mål saknas statistik för vissa år, bland annat beroende på ändringar i definitioner eller att data inte kan redovisas på grund av sekretess från den myndighet som tillhandahåller statistiken. Tidsserier redovisas således när så är möjligt. Detsamma gäller könsuppdelad statistik och statistik fördelad på utländsk respektive svensk bakgrund. I allmänhet har könsuppdelad statistik varit tillgänglig i högre grad än statistik över utländsk respektive svensk bakgrund.

Varje mål innehåller en kortare analys. Det görs också en översiktlig bedömning av hur lätt eller svårt det kommer vara att nå de enskilda målen till 2020. Bedömningen kan utgöra en grund för beslut om vad vi behöver satsa på i Värmland för att nå de 33 uppsatta målen. Samtidigt är målen på en sådan övergripande samhällsnivå att det ofta kan vara svårt att peka ut enskilda insatser för att höja resultaten. Rapporten ger dock en övergripande bild av läget i Värmland och vilka gemensamma utmaningar länet har framöver.

*Rapport nr 16 - Värmlandsstrategins 33 mål, nulägesanalys

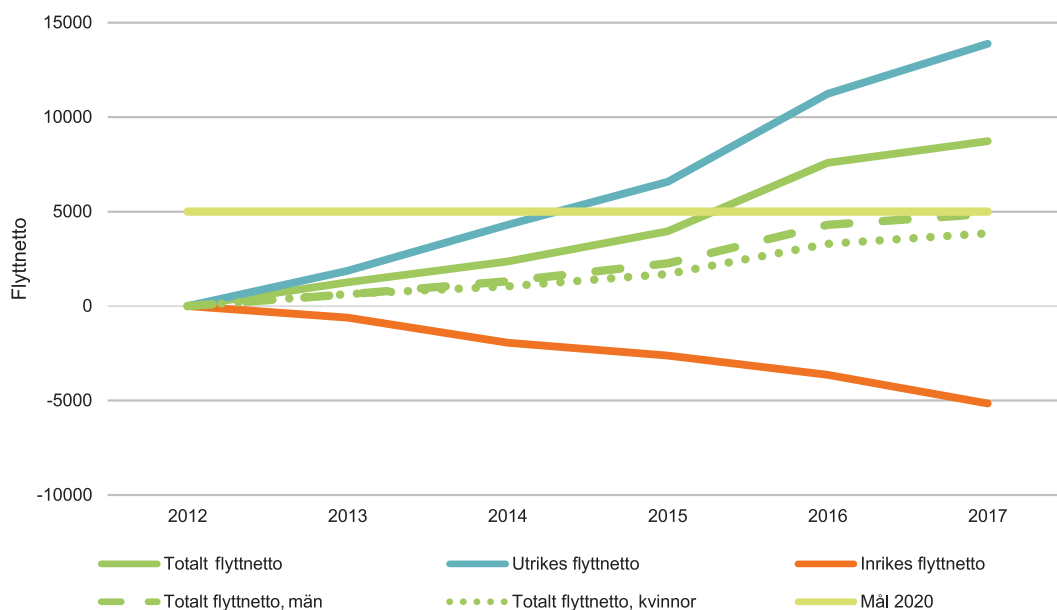
Mål 1: Nettoinflyttning till Värmland på 5 000 personer 2013-2020

Med nettoinflyttning avses skillnaden mellan den totala inflyttningen och utflyttningen. Nettoinflyttningen kan även delas upp i inrikes- och utrikes nettoinflyttning för att särskilja på invandring och flyttningar inom riket. Endast de som registreras i befolkningsstatistiken finns med i denna statistik. Asylsökande som väntar på besked om uppehållstillstånd, eller de som inte folkbokfört sig på sin nya adress, räknas till exempel inte med.

Mellan första januari 2013 och sista december 2017 hade Värmland ett flyttningsöverskott på 8 728 personer. Målet på en nettoinflyttning på 5 000 personer till 2020 är alltså redan med råge nått. Nettoinflyttningen beror enbart på ett invandringsöverskott. Den inrikes nettoinflyttningen har däremot varit negativ under hela perioden mellan 2013 och 2017, totalt har det varit en inrikes nettoutflyttning på 5 156 personer under dessa år.

Som figur 1 visar så var det en topp för invandringen 2016, med ett flyttningsöverskott på 4 659 personer. Denna topp beror framförallt på det ovanligt stora antalet asylsökande under 2015 varav de flesta fick sina besked under 2016. I likhet med de flesta andra länen minskade invandringsöverskottet i Värmland under 2017. På grund av de strängare asylreglerna kan invandringsöverskottet väntas minska ytterligare under de närmsta åren. Samtidigt ökade den inrikes nettoutflyttningen under 2017 och den kan komma att öka ytterligare de närmsta åren ifall trenden av vidareflyttning av nyanlända till storstadsområdena fortsätter. Av det totala flyttningsöverskottet mellan 2013 och 2017 var 56 procent män och 44 procent kvinnor.

Med tanke på att Värmland redan 2017 med råge hade nått målet om nettoinflyttning på 5 000 personer så finns det goda möjligheter att nå målet fram till 2020 även om ökningstakten minskar under de kommande åren.

Figur 1. Nettoinflyttning i Värmland 2013-2017. Datakälla: SCB

Mål 2: Karlstads lokala arbetsmarknad (LA) ska befolkningsmässigt vara Sveriges sjunde största

Indelningen i lokala arbetsmarknader (LA) är inget statiskt utan görs av SCB varje år baserat på ett antal kriterier rörande kommuners in- och utpendling. En befolkningsmässigt större lokal arbetsmarknad anses önskvärd, eftersom den då är mer konkurrenskraftig tack vare att näringslivet diversifieras. Förbättrade kommunikationer och en förändrad efterfrågan på arbetsmarknaden har lett till större lokala arbetsmarknader. 1985 fanns det 126 LA i landet. 2016 var denna siffra 71.

Vid mätningen för nulägesanalysen 2014 var Karlstads LA, med 202 014 invånare, landets åttonde största sett till befolkningsmängd. 2017¹ hade Karlstads LA dock sjunkit till trettondeplats med 178 920 invånare. Anledningen till att Karlstads LA krympt är att indelningen har ändrats på grund av pendlingsmönstren det aktuella året. Säffle och Åmål, som tidigare var del av Karlstads LA, utgör nu en egen LA. Istället har Filipstads kommun, som tidigare utgjorde en egen LA, tillkommit. I den senaste indelningen från 2016 består Karlstads LA av Karlstads kommun och de angränsade kommunerna Kristinehamn, Hammarö, Grums, Kil, Forshaga, Filipstad samt den icke-angränsade kommunen Munkfors.

Om 2016 års indelning av lokala arbetsmarknader skulle bestå fram till 2020 kommer inte Karlstads LA vara Sveriges sjunde största år 2020. Det är mer än 68 000 invånare upp till Västerås LA på sjundeplatsen. Av dem som ligger före Karlstads LA är det endast Skövde som haft en lägre procentuell befolkningsökning mellan 2012 och 2017.

Eftersom de lokala arbetsmarknaderna inte är statiska kan det dock ske snabba förändringar i indelningen. Som tidigare nämnts var Säffle och Åmål tidigare en del av Karlstads LA, dessutom finns det viss inpendling från Hagfors (idag en egen LA) och Storfors (del av Örebros LA). Om exempelvis alla dessa kommuner skulle tillhöra Karlstads LA skulle den ha en befolkning på 223 263 personer.

I ett nationellt perspektiv finns även diskussioner om möjligheten att några av de större lokala arbetsmarknaderna i framtiden slås ihop till en gemensam LA. Linköping och Norrköping är ett exempel som är på gränsen till att räknas som en LA och där finns det även en strävan efter en gemensam bostads- och arbetsmarknadsregion². Att allt detta skulle ske till 2020 är dock knappast troligt.

Ranking	Arbetsmarknadsregion (2016 års indelning)	Befolkning 2017	Befolkningsökning (%) 2012-2017
1	Stockholm-Solna	2 726 692	8,4
2	Malmö-Lund	1 167 939	6,8
3	Göteborg	1 155 379	6,7
4	Örebro	290 979	5,6
5	Linköping	268 818	5,2
6	Jönköping	248 491	6,0
7	Västerås	247 453	5,9
8	Trollhättan-Vänersborg	208 988	4,5
9	Borås	201 791	4,7
10	Skövde	185 863	3,9
11	Norrköping	184 945	5,9
12	Kristianstad-Hässleholm	181 023	4,4
13	Karlstad	178 920	4,1
14	Luleå	176 739	2,1
15	Eskilstuna	164 886	5,6

Figur 2. Lokala arbetsmarknader 2018 (2016 års indelning). Datakälla: SCB. Not: Befolkningsökningen avser de kommuner som ingår i 2016 års definition av de lokala arbetsmarknaderna.

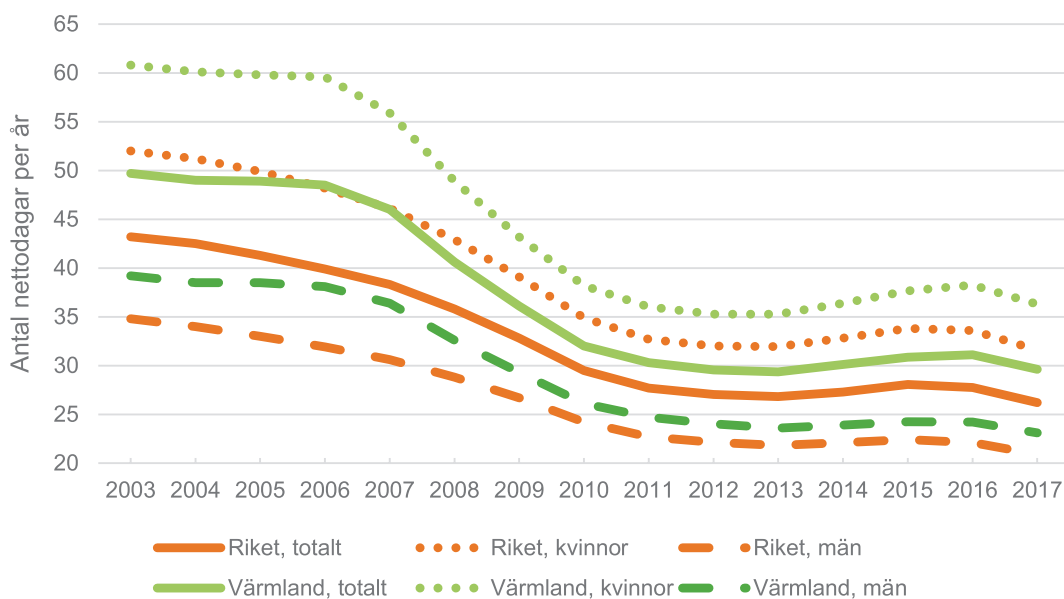
1. Befolkningsdata är från sista december 2017 och indelningen av LA baserad på sysselsättningsdata från 2016
2. <https://www.boverket.se/contentassets/542f0e4d53e24c3f8cad12329d95aea5/bma-2017-ostergotlands-lan.pdf>

Mål 3: Ohälsotalet i Värmland ska minska och nå riksgenomsnittet

Statistik på ohälsotalet kommer från Försäkringskassan och mäter antalet utbetalda nettodagar för sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning för åldrarna 16-64 år under ett år³. Alla dagar är omräknade till nettodagar, till exempel blir två dagar med halv ersättning en dag.

Ohälsotalet minskade kraftigt fram till 2011 både i Värmland och riket, den främsta anledningen till det var att sjukpenningen tidsbegränsades från 2008⁴. Efter 2011 har dock ohälsotalet legat på en i stort sett konstant nivå. I Värmland var ohälsotalet 29,6 dagar 2017, vilket är nästan oförändrat jämfört med 2013 då det var 29,4. För riksgenomsnittet är motsvarande siffra 26,2 2017 och 26,8 2013. Det är fortfarande stora könsskillnader då kvinnor har högre ohälsotal än män i samtliga län. I Värmland var ohälsotalet för kvinnor 36,3 mot 23,1 för män. Data på utländsk bakgrund finns ej tillgängligt.

Mellan 2016 och 2017 minskade ohälsotalet och det finns möjlighet för en fortsatt minskning.⁵ Ohälsotalet är högre för äldre och därför har regioner som Värmland, som har en äldre befolkning, också ett högre ohälsotal. Det är en viktig orsak till att det kommer bli svårt att nå riksgenomsnittet till 2020.

Figur 3. Ohälsotalet 2003-2017. Datakälla: Försäkringskassan

3. <https://www.forsakringskassan.se/statistik/sjuk/ohalsomatt>
 4. <https://www.forsakringskassan.se/statistik/sjuk/ohalsomatt>
 5. www.forsakringskassan.se/statistik/publikationer/budget-och-prognos

Mål 4: Sjukpenningtalet i Värmland ska minska och fortsätta ligga under riksgenomsnittet

Sjukpenningtalet är ett mått från Försäkringskassan som mäter utbetalda nettodagar för sjukpenning och rehabiliteringspenning per person och år⁶. 2015 fastställde regeringen ett nationellt mål om att nå ett sjukpenningstal på 9 dagar år 2020. Måttet mäter endast sjukdom och nedsatt arbetsförmåga som betalas av Försäkringskassan, det vill säga från dag 15 i sjukfallet (de första 14 dagarna består av en karensdag samt en sjuklöneperiod som betalas ut av arbetsgivaren).

Utvecklingen av sjukpenningtalet sedan 2013 ser liknande ut för Värmland och riksgenomsnittet. Först skedde en ganska kraftig ökning fram till 2016 och sedan en minskning mellan 2016 och 2017. 2013 var sjukpenningtalet i Värmland 8,7 och 2017 hade det ökat till 10,7. Motsvarande siffror för riksgenomsnittet var 8,4 2013 och 10,1 2017. Sjukpenningtalet är högre för kvinnor än män, såväl för riksgenomsnittet som i Värmland. Även när det gäller könsskillnader så har utvecklingen varit stabil sedan 2013. Data över utländsk bakgrund finns ej tillgänglig.

Eftersom det är små skillnader mellan Värmland och riket så finns möjligheten att återigen komma under riksgenomsnittet. Då måste dock den nedåtgående trenden sedan 2016 fortsätta. I Värmland är sjukpenningtalet 2017 tre dagar högre än det var 2013. För att hamna under 2013 års siffror krävs troligen riktade insatser.

Figur 4. Sjukpenningtalet i riket och Värmland 2013-2017. Datakälla: Försäkringskassan

6. <https://www.forsakringskassan.se/statistik/sjuk/ohalsomatt>

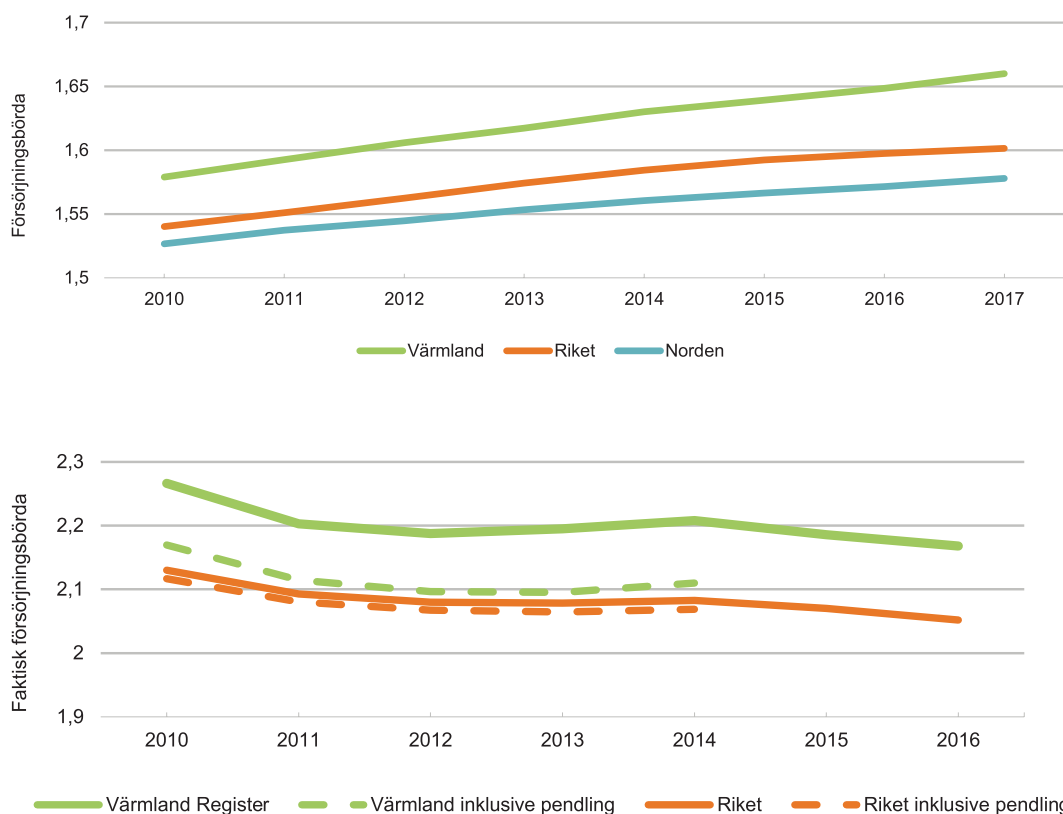
Mål 5: Försörjningsbörda och faktisk försörjningsbörda i Värmland ska närma sig riksgenomsnittet

Försörjningsbördan beskriver hur de personer som är i arbetsför ålder delar på försörjningen för den övriga befolkningen. Det är en kvot som beräknas genom att totalbefolkningen divideras med befolkningen i arbetsför ålder (15-64 år). Ett annat mått är den faktiska försörjningsbördan som mäter hur många personer som är i arbete, som andel av övriga befolkningen.

I hela Norden pågår en trend med en alltmer åldrande befolkning. Den åldersbaserade försörjningsbördan ökar därmed i de flesta regioner. Den är dessutom svår att påverka genom politiska reformer. I Värmland har försörjningsbördan ökat från 1,53 2005 till 1,66 2017 och i riket från 1,53 2005 till 1,60 2017. Det är främst antalet äldre som har ökat, Värmland hade nästan exakt lika många yngre (0-14 år) 2017 som 2005.

Den faktiska försörjningsbördan visar ett delvis annat mönster. Eftersom den mäter dem som faktiskt arbetar så är detta mått mer känsligt för fluktueringar i ekonomin och arbetsmarknaden. Den faktiska försörjningsbördan gick upp kraftigt under finanskrisen 2007-2009. Sedan dess har den minskat, till skillnad från den åldersbaserade försörjningsbördan. Detta på grund av den starka arbetsmarknaden och ekonomin.

Den åldersbaserade försörjningsbördan i Värmland har inte närmat sig riksgenomsnittet under de senaste åren, och med tanke på befolkningsstrukturen i Värmland så är det inte troligt att den kommer göra det fram till 2020. För den faktiska försörjningsbördan är skillnaderna mindre, men även här ligger Värmland högre än riket, även inkluderat gränspendlingen.

Figur 5a. Försörjningsbördan 2010-2017. Datakälla: SCB och Nordregios databas.

Figur 5b. Faktisk försörjningsbörda 2010-2016. Datakälla: SCB, Nordregios databas och Region Värmland

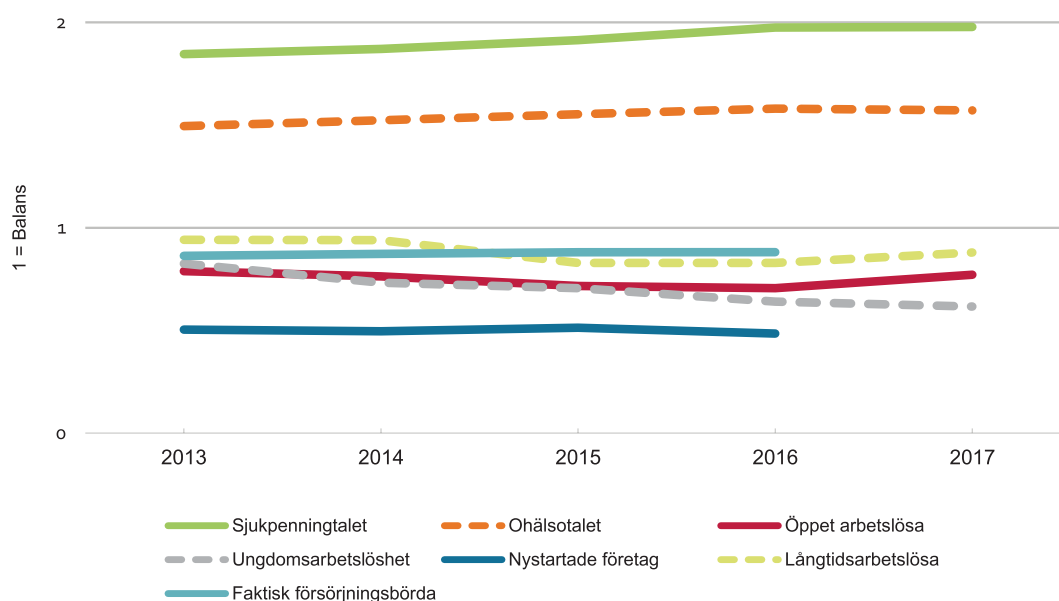
Mål 6: Skillnader på arbetsmarknaden mellan könen och mellan de med utländsk bakgrund och de med svensk bakgrund ska minska

Detta är ett samlat mått som beskriver skillnaderna mellan könen. Det är baserat på mål 3, 4, 5, 10, 24, 25 och 26. En betydande del av de ingående måtten saknar uppgift om utländsk och svensk bakgrund, varför endast skillnaden mellan kvinnor och män redovisas här.

I figur 6 visas utvecklingen av skillnaden mellan män och kvinnor mellan 2013 och 2017 för sju mått. Ett värde på 1 betyder att det finns balans mellan könen, ett värde närmare 0 betyder att det är högre andel män än kvinnor och ett värde närmare 2 betyder att det är högre andel kvinnor än män. Observera att detta mått endast mäter skillnaden mellan könen och inte beskriver den faktiska utvecklingen för respektive mått.

Sjukpenningtalet och ohälsotalet är högre för kvinnor. Faktisk försörjningsbörda, långtidsarbetslöshet, öppet arbetslösa och nystartade företag är högre för män. Det har inte skett några stora förändringar i skillnaden mellan män och kvinnor mellan åren 2013–2016. Det kan konstateras att skillnaden mellan kvinnor och män har ökat något när det gäller ungdomsarbetslöshet, långtidsarbetslösa och sjukpenningtalet.

Eftersom skillnaderna mellan män och kvinnor inte visar några tendenser på att minska mellan 2013 och 2017 så finns det inget som tyder på att målet ska nås till 2020.

Figur 6. Skillnader på arbetsmarknaden mellan kvinnor och män, 2013-2017: Kvinnors andel i förhållande till män.
Datakälla: SCB, Försäkringskassan, AMS

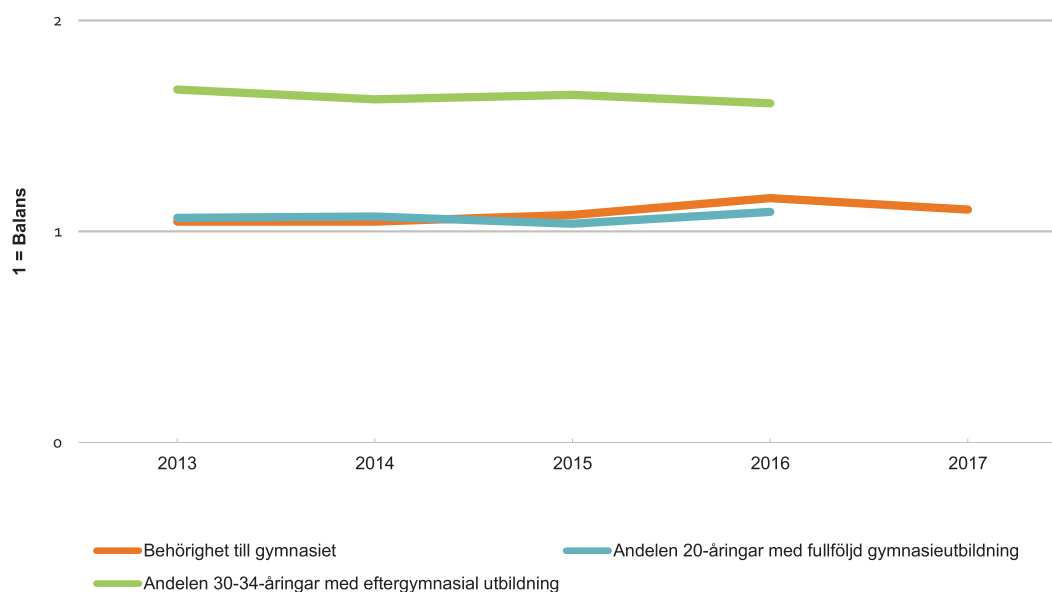
Mål 7: Skillnader inom utbildningssystemet mellan könen och mellan de med utländsk bakgrund och de med svensk bakgrund ska minska

Detta är ett samlat mått som är baserat på mål 20, 21 och 22. Då data över utländsk bakgrund saknas för de flesta av målen visas här enbart data för män och kvinnor, precis som i nulägesanalysen 2014.

Detta mål baseras på måtten behörighet till gymnasiet efter grundskolan, andelen 20-åringar med fullföljd gymnasieutbildning samt andelen 30-34-åringar med eftergymnasial utbildning. Precis som för mål 6 så betyder ett värde på 1 att det finns balans mellan könen. Ett värde närmare 0 betyder att det är högre andel män än kvinnor och ett värde närmare 2 betyder att det är högre andel kvinnor än män.

Som figur 7 visar är det en dominans av kvinnor för alla de tre ingående måtten. Det som verkligen sticker ut är skillnaden i andel 30-34-åringar med eftergymnasial utbildning där kvinnor har avsevärt högre andel med eftergymnasial utbildning. Vad gäller de övriga två måtten så visar de en mer balanserad situation.

Sedan 2013 har det skett en minskning i skillnaden mellan andelen män och kvinnor som har eftergymnasial utbildning. Däremot har skillnaden mellan män och kvinnor ökat marginellt för måtten behörighet till gymnasiet och andelen 20-åringar med fullföljd gymnasieutbildning. Eftersom denna ökning är marginell, och eftersom skillnaden minskat gällande behörighet till gymnasiet sedan 2015 så finns det möjlighet att gå i en mer positiv riktning.

Figur 7. Skillnader inom utbildningssystemet mellan könen. Datakälla: SCB och Skolverket

Mål 8: Relativt sett ökade statsbidrag enligt kultursamverkansmodellen. Värmland ska behålla en topp fem-position vad gäller totalt statsbidrag samt statsbidrag per capita

Kultursamverkansmodellen, som infördes 2011, är ett sätt att fördela statliga medel till regionala kulturverksamheter. Modellen, som handläggs av Kulturrådet, är en decentraliseringsreform vars mål är att ge ökat utrymme för regionala prioriteringar och beslutsfattande. Från 2013 omfattas Värmland av modellen.

Värmland har sedan anslutandet till kultursamverkansmodellen 2013 mottagit en stabil summa och andel av statsbidragen. I absoluta tal rör det sig om ca 50 miljoner kronor årligen (53 miljoner kronor 2018). Som andel av det totala statsbidraget rör det sig om ca 4 procent (4,3 procent 2018). Förutom år 2013 så har Värmland haft en topp fem-position vad gäller totalt statsbidrag samtliga år. 2018 låg Värmland på en femte plats efter Västra Götaland, Region Skåne, Västerbotten och Östergötland.

Gällande per capita-bidrag så delar Värmland fjärdeplatsen med Västra Götalandsregionen på 189 kronor per capita. Med bara två år kvar till 2020 så finns det goda möjligheter att behålla en topp fem-placering gällande per capita-bidrag. Det är dock väldigt jämnt mellan fjärde och åttonde platsen, vilket gör att även små förändringar i bidragens storlek kan förändra placeringen.

Gällande det totala statsbidraget så har Värmland 2018 sju miljoner kronor mer än Västernorrland på sjätteplatsen. Möjligheterna att behålla femteplatsen vad gäller det totala statsbidraget kan därför anses som goda.

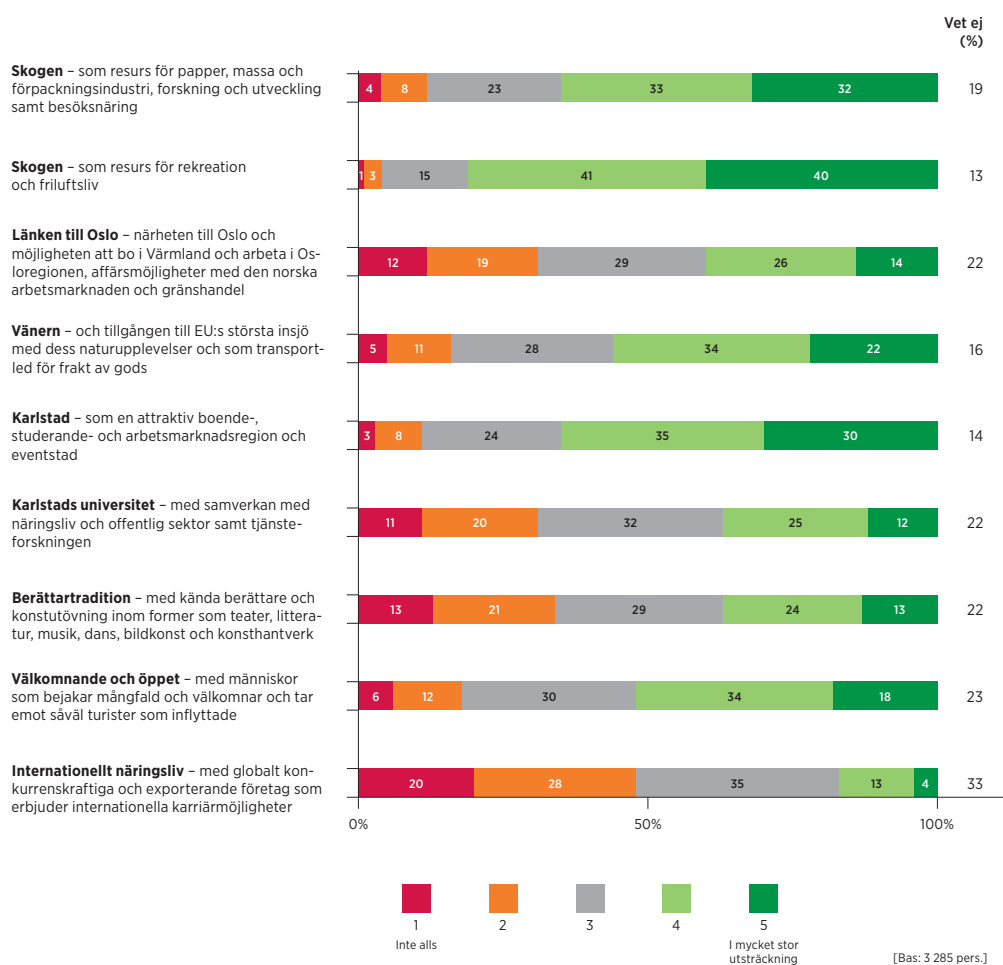
Ranking efter per capita bidrag	Region/län	Per capita bidrag (kr/capita)	Andel av totala bidraget	Totala bidrag (t.kr)
1	Gotland	404	1,9	23 665
2	Västerbotten	313	6,8	84 053
3	Regionförbundet Jämtlands län	242	2,5	31 441
4	Värmland	189	4,3	53 103
5	Västra Götalandsregionen	189	25,7	319 716
6	Västernorrland	186	3,7	45 856
7	Kronoberg	186	2,9	36 664
8	Norrbottnen	182	3,7	45 765
9	Östergötland	155	5,7	71 036
10	Region Skåne	149	16,1	200 720
11	Landstinget Gävleborg	145	3,3	41 472
12	Örebro	134	3,2	40 196
13	Kalmar	128	2,5	31 273
14	Dalarna	127	2,9	36 316
15	Västmanland	117	2,5	31 694
16	Blekinge	112	1,4	17 889
17	Uppsala	111	3,3	40 971
18	Södermanland	98	2,3	28 435
19	Jönköping	95	2,7	34 072
20	Region Halland	89	2,3	29 060

Figur 8. Statsbidrag enligt kultursamverkansmodellen 2018. Datakälla: Kulturrådet

Mål 9: Värmland ska vara mer känt för sina styrkeområden och det vi vill att dessa ska förknippas med

Värmlandstrategin har åtta utpekade styrkeområden. I vilken utsträckning som Värmland förknippas med dessa styrkeområden mäts genom en attitydundersökning baserad på en webbpanel bestående av personer boende i Sverige, men utanför Värmland. I den mätning som gjordes 2017 medverkade 3 300 personer. Av dem uppgav 2 787 personer att de kände till något om Värmland och de fick svara på frågor om Värmland. Frågorna berörde bilden av Värmland och en av frågorna handlade specifikt om våra utpekade styrkeområden.

I vilken utsträckning förknippar du Värmland med:

Bilden av Värmland är på många av områdena övervägande positiv. Över 50 procent förknippar Värmland i stor eller mycket stor utsträckning med skogen, både som resurs och som plats för friluftsliv, Vänern, Karlstad och ”välkommande och öppet”. Något mindre starkt förknippar respondenterna Värmland med styrkorna ”länken till Oslo”, Karlstads universitet och ”berättartraditionen”, här har nära 40 procent svarat alternativ 4 eller 5. Samtidigt har även 30-35 procent aktivt svarat att de inte förknippar Värmland med det.

Däremot är det tydligt att en klar majoritet av respondenterna inte förknippar Värmland med ett internationellt näringsliv. Det är endast 17 procent som angett svarsalternativ 4 eller 5 på den frågan, som också har flest ”vet ej-svar”; 33 procent. Här kan också noteras att nära 50 procent aktivt svarat att de inte förknippar Värmland med det.

I denna mätning har en annan metod använts än vid den som genomfördes 2014, resultaten är därmed inte jämförbara rakt av. Vid en jämförelse konstateras ändå att resultaten är väldigt likvärdiga och att utmaningarna kvarstår på liknande nivå som i nulägesanalysen från 2014. Det finns därmed inget som tyder på en positionsflyttning till 2020.

Mål 10: Antal nystartade företag per 1 000 invånare ska närma sig riksgenomsnittet

Tre tabeller från Tillväxtnalys, antal nya företag per 1 000 invånare, antal nya företag efter ledningens könsammansättning och antal nya företag efter härkomst, har använts för att ta fram underlaget för detta mål.

Antal nya företag per 1 000 invånare har varit relativt konstant mellan 2010 och 2017. Detta gäller för såväl Värmland som riksgenomsnittet. 2017 hade Värmland 8,8 nystartade företag per 1 000 invånare och har sedan 2010 haft ett genomsnitt på nio nystartade företag per 1 000 invånare. För riksgenomsnittet är dessa siffror 11,4 för 2017 och 11,9 i genomsnitt mellan 2010 och 2017.

Andelen kvinnor i ledningen av nystartade företag var 2016 32,6 procent i såväl Värmland som riksgenomsnittet. Här kan det dock påpekas att andelen kvinnor har sjunkit sedan 2010 i både Värmland och riket. 2010 var motsvarande siffra 35,5 procent för Värmland och 34,5 procent för riksgenomsnittet. Andelen med utländsk härkomst låg i Värmland på samma nivå (17,6 procent) 2012 som 2015. För riksgenomsnittet har dock andelen ökat, från 21,8 procent 2012 till 26,9 procent 2015.

Med tanke på gapet över andelen nystartade företag per 1 000 invånare mellan Värmland och riket, och med tanke på att detta gap har varit konstant över tid, så finns det inga direkta tecken på att Värmland ska kunna nå riksgenomsnittet till 2020.

Region	Antal nystartade företag per 1 000 invånare (16-64 år) år 2017	Andel kvinnor i ledningen för nystartade företag år 2016 (%)	Andel utländsk härkomst i ledningen för nystartade företag år 2015 (%)
Stockholms län	15,0	34,6	34,2
Hallands län	11,8	32,7	18,4
Skåne län	11,6	32,7	30,8
Jämtlands län	11,5	31,9	10,7
Riket	11,4	32,6	26,9
Gotlands län	11,3	32,2	10,6
Uppsala län	11,1	32,0	24,7
Västra Götalands län	10,9	31,5	25,1
Norrbottnens län	10,1	28,5	13,4
Örebro län	10,1	30,2	25,0
Södermanlands län	10,0	33,1	27,3
Dalarnas län	9,9	33,8	14,5
Västmanlands län	9,6	29,3	27,3
Jönköpings län	9,2	29,7	22,4
Västernorrlands län	9,1	30,8	15,9
Kronobergs län	9,0	28,3	25,7
Östergötlands län	9,0	30,1	23,1
Gävleborgs län	9,0	32,3	16,4
Värmlands län	8,8	32,6	17,6
Kalmar län	8,6	32,0	19,8
Blekinge län	8,3	29,9	21,3

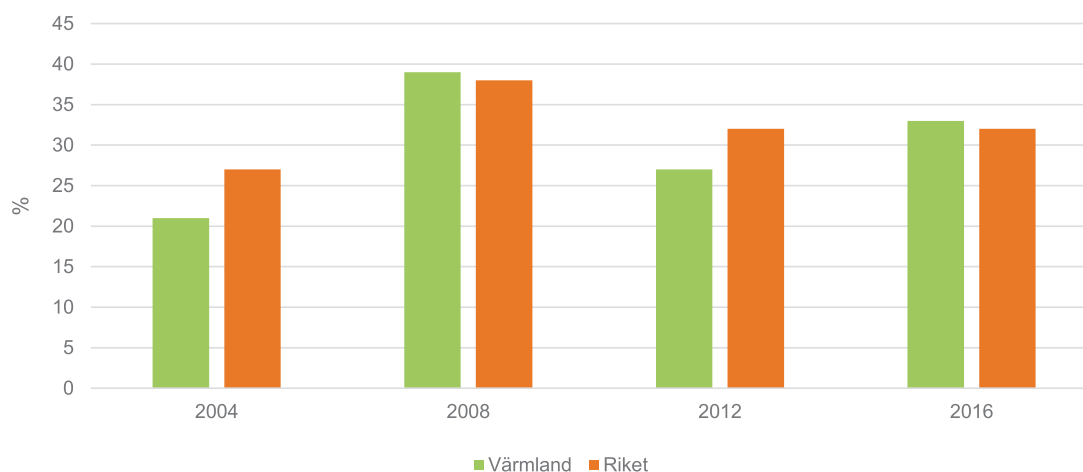
Figur 10. Nystartade företag per 1 000 invånare 16-64 år, ledningens könsfördelning samt utländsk härkomst. Datakälla: Tillväxtnalys

Mål 11: Andelen av befolkningen mellan 18-70 år som helst vill vara företagare ska öka

Detta mål mäts enligt Tillväxtverkets entreprenörskapsbarometer, som är Sveriges mest omfattande attitydundersökning om inställningen till att starta och driva företag. Den undersöker vilken inställning personer i åldern 18–70 år har till företagande⁷. Undersökningen görs vart fjärde år och den senaste gjordes 2016.

På frågan vad du helst skulle vara i ditt yrkesliv svarade 33 procent av respondenterna i Värmland att de helst skulle vilja vara företagare. Detta kan jämföras med riksgenomsnittet på 32 procent. Gotland förblir det län där högst andel (43 procent) uppger att de helst vill vara företagare. Sedan 2012 har andelen som helst vill bli företagare ökat från 27 procent i Värmland medan siffran för riksgenomsnittet är oförändrad. För riket som helhet var det en högre andel män än kvinnor som helst ville vara företagare (37 procent för män mot 27 procent för kvinnor), samt högre för dem med utländsk bakgrund än för dem med svensk bakgrund (37 procent för utländsk bakgrund och 31 procent för svensk bakgrund). Motsvarande siffror var ej tillgängliga för Värmland.

Andelen av befolkningen 18-70 år i Värmland som helst vill vara företagare har ökat sedan 2012 och är högre än riksgenomsnittet. Nästa entreprenörskapsbarometer kommer 2020. Eftersom undersökningen baseras på ett urval och eftersom den har relativt låg svarsfrekvens så finns det en viss osäkerhet. Ändå kan chanserna för att nå målet anses goda.

Figur 11. Andel av befolkningen 18-70 år som helst vill vara företagare. Datakälla: Tillväxtverket

7. <https://tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/entreprenorskapsbarometern.html>

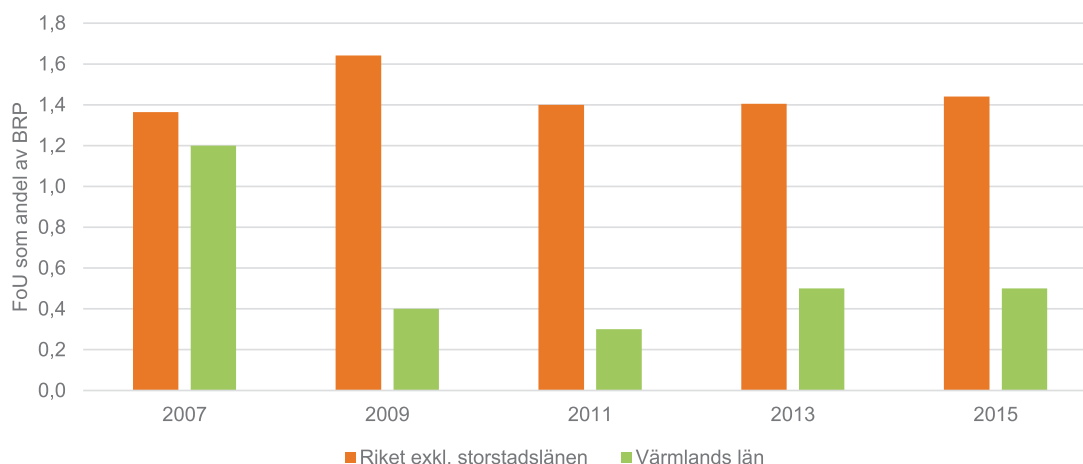

Mål 12: Det privata näringslivets investeringar i forskning och utveckling ska öka till samma nivå som riket exklusive storstadslänen

Investeringar i forskning och utveckling (FoU) är viktiga för en regions konkurrenskraft. Statistiken möjliggör en nedbrytning av det privata näringslivets investeringar i forskning och utveckling. För att göra investeringarna jämförbara sätts de här i relation till bruttoregionalprodukten (BRP). Uppgifterna kommer från SCB och kommer ut vartannat år med viss eftersläpning. De senaste som finns tillgängliga är därför från 2015.

Det privata näringslivets investeringar i forskning och utveckling som andel av BRP varierade 2015 från 2,8 procent i Stockholm till 0,4 procent i Halland. Riksgenomsnittet⁸ 2015 låg på 1,4 procent och har legat runt den nivån sedan 2007. I Värmland låg FoU-investeringar som andel av BRP nästan i paritet med riket 2007 (1,2 procent) för att sedan minska kraftigt fram till 2011 då de låg på endast 0,3 procent. 2013 och 2015 låg investeringarna på 0,5 procent av BRP.

Det är inte sannolikt att det privata näringslivets investeringar i forskning och utveckling i Värmland kommer att nå upp till riksnittet exklusive storstadslänen år 2020. Trots en svag positiv utveckling sedan 2011 är tillväxten fortfarande för låg, samtidigt som skillnaden upp till riksnittet exklusive storstadslänen är för stor.

Figur 12. Privata investeringar i forskning och utveckling i Värmlands län och riket som andel av BRP 2007-2015. Datakälla: SCB. Not: För 2011 saknades data för Gotland och Gävleborg som därför exkluderas från riksgenomsnittet detta år.

8. Exklusive storstadslänen

Mål 13. Ökad innovationskraft så att Värmland närmar sig riksgenomsnittet exklusive storstadslänen i Reglabs innovationsindex

Reglabs innovationsindex utvecklades 2011 som ett verktyg för att beskriva regionernas förutsättningar och förmåga till ekonomisk förnyelse. Indexet har sedan dess uppdaterats vartannat år. Indexet är indelat i tre övergripande områden: grundförutsättningar, förmåga till förnyelse samt marknadsförmåga. Vart och ett av dessa övergripande områden består i sin tur av ett antal indikatorer. Allt detta sammantaget bygger sedan ett index där riket har värdet 100.

I det senaste innovationsindexet från 2017 så var det, förutom storstadslänen, endast tre län som hade ett indexvärde över riksgenomsnittet (100): Uppsala (122), Västerbotten (103) och Östergötland (102). Värmland hade ett indexvärde på 78,6 vilket innebar plats 11 av 18, om man exkluderar storstadslänen.

Sedan 2013 har det inte skett någon ökning av innovationskraften och Värmland har inte närmat sig riksgenomsnittet. En anledning till det är att innovationskraften i stor utsträckning är beroende av strukturella faktorer vilka är svåra att vända på så kort tid. Det är därför inte troligt att målet kan uppnås.

Placering	2013	2015	2017
1	Uppsala (117,2)	Uppsala (120,3)	Uppsala (122)
2	Östergötland (106,5)	Västerbotten (102,9)	Västerbotten (102,8)
3	Västerbotten (101,1)	Östergötland (100,1)	Östergötland (101,5)
4	Västmanland (88,3)	Kronoberg (89,5)	Kronoberg (89,1)
5	Södermanland (84,5)	Västmanland (87,5)	Västmanland (85,3)
6	Norrbottnen (83,9)	Norrbottnen (84,0)	Norrbottnen (84,3)
7	Kronoberg (83,8)	Västernorrland (83,0)	Jönköping (80,8)
8	Västernorrland (82,7)	Halland (82,7)	Västernorrland (80,6)
9	Gävleborg (82,0)	Jämtland (82,1)	Halland (80,4)
10	Örebro (81,8)	Jönköping (81,2)	Södermanland (79,9)
11	Jämtland (81,2)	Örebro (80,1)	Värmland (78,6)
12	Jönköping (80,4)	Södermanland (80,1)	Örebro (75,9)
13	Halland (79,7)	Gävleborg (79,4)	Jämtland (75,5)
14	Blekinge (79,0)	Dalarna (77,2)	Gävleborg (75,2)
15	Värmland (78,9)	Värmland (76,7)	Gotland (73,8)
16	Gotland (78,2)	Kalmar (76,2)	Dalarna (73,6)
17	Dalarna (75,5)	Blekinge (76,1)	Kalmar (73,6)
18	Kalmar (72,0)	Gotland (72,9)	Blekinge (72,4)

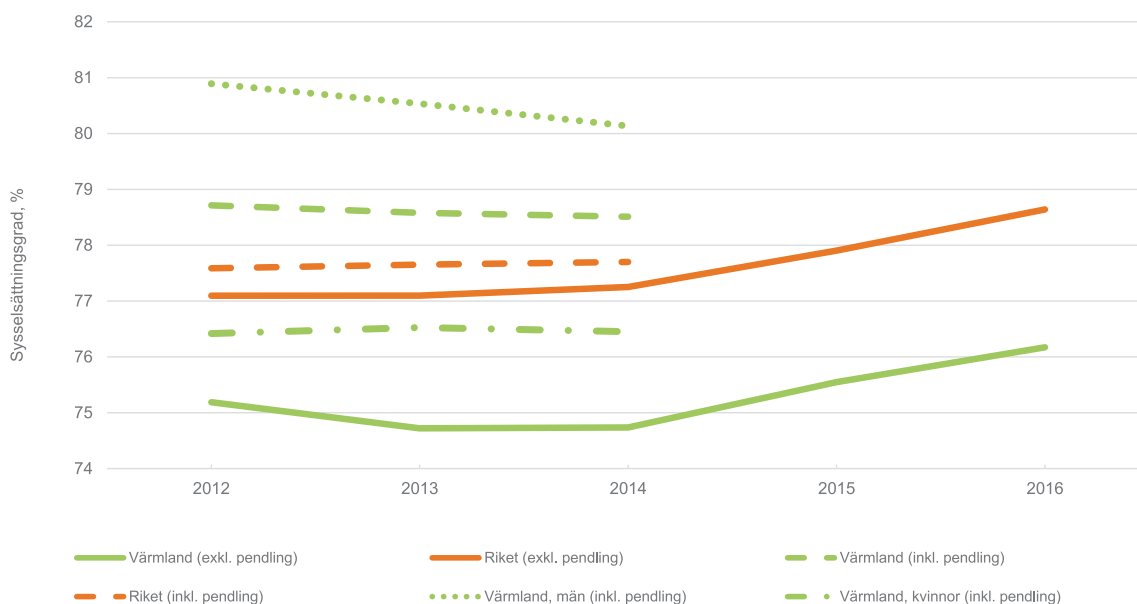
Figur 13. Innovationsindex för Värmland 2004-2017. Datakälla: Reglab. Not: 100 = riksgenomsnittet

Mål 14. Andelen förvärvsarbetande, i nattbefolkningen, mellan 20-64 år, inklusive gränspendling till Norge, ska vara högre än riksgenomsnittet

Med förvärvsarbetande i nattbefolkningen avses den förvärvsarbetande befolkningen redovisat efter bostadens belägenhet (och inte arbetsplatsens belägenhet som för dagbefolkningen). De som arbetspendlar över riksgränsen räknas ej med i den officiella statistiken. Eftersom det är många som arbetspendlar från Värmland till Norge så är sysselsättningsgraden i den officiella statistiken lägre än den reella sysselsättningsgraden, som även inkluderar gränspendlingen.

Enligt den officiella statistiken har Värmland lägre sysselsättningsgrad än riksgenomsnittet (76,1 procent för Värmland mot 78,6 procent för riket 2016). De senast tillgängliga uppgifterna över gränspendling kommer från 2014⁹. Som figur 14 visar så har dock sysselsättningsgraden i Värmland legat över riksgenomsnittet under perioden 2012-2014, om man räknar med gränspendlingen. Sysselsättningsgraden för män (inklusive gränspendling) minskade en aning mellan 2012 och 2014 medan kvinnors sysselsättningsgrad varit mer stabil.

Med tanke på att dataunderlaget för gränspendling inte längre finns tillgängligt efter 2014 så finns det en viss osäkerhet i prognosen fram till 2020. Det finns vissa tecken på att gränspendlingen har minskat efter 2014. Anledningar till detta är bland annat en svagare norsk ekonomi, förändrad växelkurs samt en starkare inhemsk arbetsmarknad. Den norska ekonomin verkar dock vara på väg tillbaka vilket kan öka gränspendlingen igen. Även med en minskad gränspendling så finns det dock goda möjligheter att nå målet om högre sysselsättningsgrad än riket 2020, om man räknar med gränspendlingen.

Figur 14. Sysselsättningsgraden (20-64 år) 2012-2016. Datakälla: SCB och Region Värmland

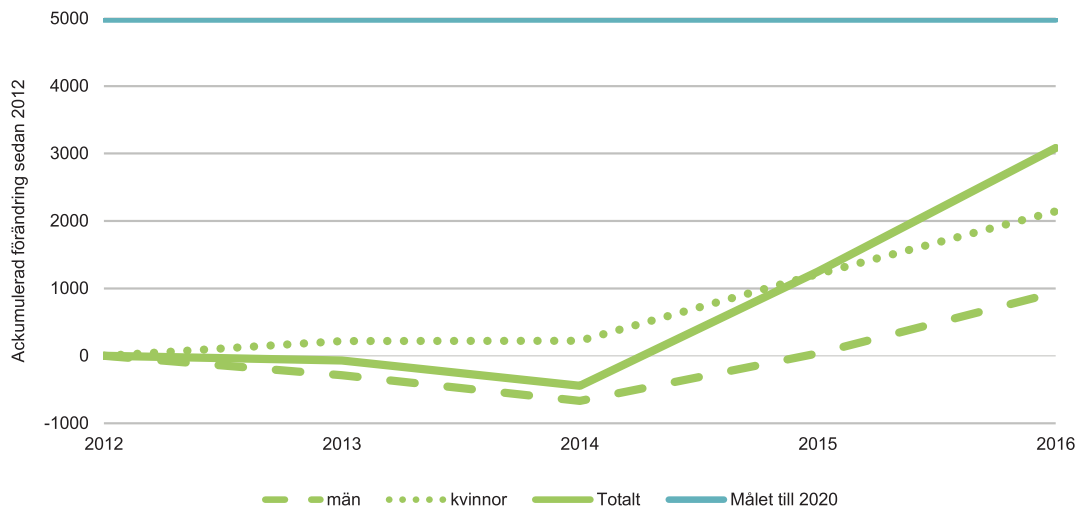
9. 2014 är senaste år eftersom mikrodata inte kunnat utbytas mellan SCB i Sverige och SSB i Norge. Detta beror på att SSB är tveksamma till om skyddet av individdata kan säkerställas i tillräcklig utsträckning i och med svensk lagstiftning om allmän handling.

Mål 15. Antalet förvärvsarbetande i dagbefolkningen, över 16 år i Värmland ska öka med 5 000

Förvärvsarbetande i dagbefolkningen visar hur många som arbetar i en region oavsett om de bor där eller ej. Med detta mått kan man därför se hur många arbetstillfällen som finns i olika regioner.

Mellan 2012 och 2016 har antalet förvärvsarbetande i dagbefolkningen i Värmland ökat med 3 082 personer. Som figur 15 visar har inte denna ökning varit konstant. Fram till 2014 var det istället en minskning i antalet förvärvsarbetande. Denna minskning berodde på att det var färre män i dagbefolkningen. Sedan 2014 har det skett en kraftig ökning i antalet förvärvsarbetande i dagbefolkningen. Totalt har 70 procent av ökningen fram till 2016 (2 143 stycken) varit kvinnor och 30 procent (939 stycken) varit män.

För att nå målet på en ökning i antal förvärvsarbetande i dagbefolkningen på 5 000 till år 2020 krävs en genomsnittlig ökning på 480 personer per år. Med tanke på att vi nu är inne i en högkonjunktur med en stark arbetsmarknad och med tanke på den ökningstakt som varit sedan 2014 så är det fullt rimligt att nå detta mål.

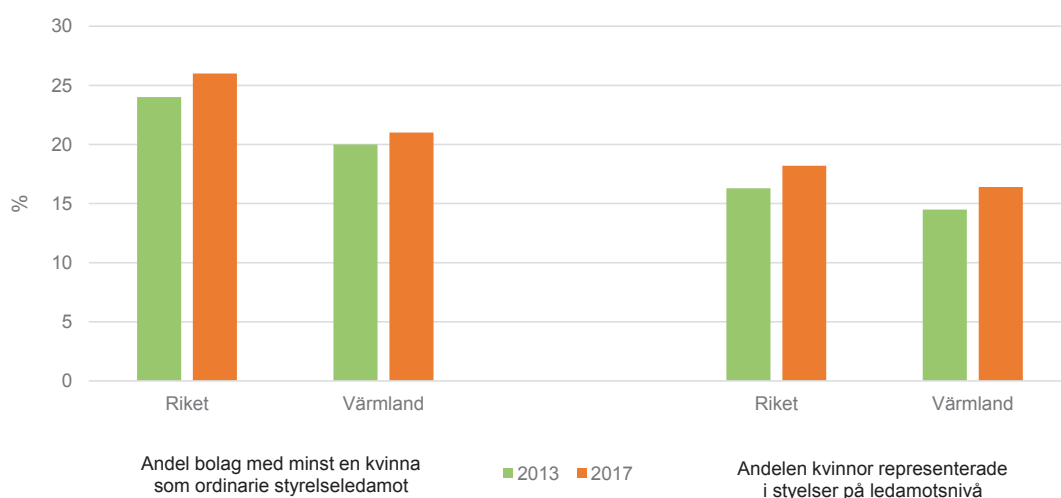
Figur 15. Förändring i antal förvärvsarbetande män, kvinnor och samtliga i Värmlands län relativt år 2012. Datakälla: SCB

Mål 16. Andelen kvinnor som är representerade i styrelser ska öka

Detta mål mäts genom att kartlägga styrelserepresentationen i bolag med minst fem miljoner i omsättning eller minst fem anställda. Statistik över detta sammanställs av ALMI.

2017 var det 21 procent av bolagen i Värmland som hade minst en kvinna som ordinarie styrelseledamot. Andelen kvinnor representerade i styrelser på ledamotsnivå var 16,4 procent. Som figur 16 visar så har det skett en ökning av kvinnlig representation i styrelser mellan 2013 och 2017 på såväl bolags- som ledamotsnivå. Denna ökning motsvarar ungefär ökningen i riket, men Värmland ligger fortfarande under riksgenomsnittet för båda måtten. Gotland och Stockholm var de län som hade högst andel kvinnor som ordinarie styrelseledamöter (29 procent), följt av Jämtland (27 procent).

Kvinnors representation i styrelser är fortfarande låg. Det har dock skett en ökning sedan 2013 och eftersom målet endast är att andelen kvinnor ska öka till 2020 så finns det goda chanser att nå målet.

Figur 16. Andelen bolag med minst en kvinna som ordinarie styrelseledamot samt andelen kvinnor representerade i styrelser på ledamotsnivå. Datakälla: Almi. Not: Data för kvinnor representerade i styrelser på ledamotsnivå inkluderar endast företag med minst två ordinarie ledamöter i styrelsen. I nulägesanalysen 2014 visades data för samtliga företag.

Mål 17. Utsläppen av växthusgaser ska minska mer i Värmland än i riket som helhet

Målet mäts genom att titta på indikatorn ”utsläpp av klimatpåverkande gaser” från Naturvårdsverket¹⁰. Detta började mätas 1993 och sedan 2010 finns det årlig data men med två års eftersläpning. De senast tillgängliga uppgifterna är från 2015.

Mellan 2012 och 2015 minskade utsläppen av koldioxid i alla län utom Södermanland (som hade en ökning på 5,8 procent) och Gotland (där det var oförändrat). Sedan 2012 har Värmland haft en årlig genomsnittlig minskning av utsläpp på 3,1 procent. Det är en snabbare minskningstakt än riksgenomsnittet, där minskningstakten var 2,1 procent under samma period.

Även utsläppet av växthusgaser per capita var 2015 lägre i Värmland än riksgenomsnittet: 4,8 ton CO₂ per invånare mot 5,5 för riksgenomsnittet. När det gäller utsläpp per capita så är Gotland fortfarande överlägset störst (41 ton CO₂/inv.), följt av Norrbotten (19,2) och Södermanlands län (12). I Värmland står transporter för 45 procent av de totala utsläppen, jordbruk och arbetsmaskiner för 24 procent, industri för 20 procent och bostäder och service för 11 procent¹¹.

Värmland har länge haft en snabbare minskning än riksgenomsnittet och allt tyder på att det kommer fortsätta så. Det finns därför goda möjligheter att nå målet till 2020. Det ska dock påpekas att utvecklingen mot att nya bilar blir allt energieffektivare har avstannat i Sverige, då antalet bensinbilar har ökat de senaste åren samtidigt som andelen elbilar är fortsatt låg¹².

Län	Utsläpp av växthusgaser per capita (ton CO ₂ /inv.) 2015	Årlig genomsnittlig förändring 2012-2015 (%)
Västmanlands län	5,3	-7,6
Västernorrlands län	6,1	-4,9
Blekinge län	4,0	-4,4
Norrbottens län	19,2	-4,4
Gävleborgs län	5,5	-4,4
Hallands län	4,9	-3,8
Örebro län	4,7	-3,5
Värmlands län	4,8	-3,1
Jämtlands län	5,9	-2,7
Kronobergs län	5,0	-2,6
Kalmar län	7,2	-2,5
Uppsala län	4,6	-2,3
Västra Götalands län	6,2	-2,2
Östergötlands län	5,4	-2,2
Riket	5,5	-2,1
Skåne län	4,6	-1,9
Västerbottens län	5,8	-1,6
Jönköpings län	5,1	-1,4
Stockholms län	2,3	-1,0
Dalarnas län	6,5	-0,8
Gotlands län	41,0	0,0
Södermanlands län	12,0	5,8

Figur 17. Utsläpp av växthusgaser per capita (ton CO₂/invånare) 2015, samt årlig genomsnittlig förändring 2012-2015. Datakälla: Naturvårdsverket

10. <https://www.miljomal.se/Miljomalen/Alla-indikatorer/Indikatorsida/Om-data/?iid=77&pl=1&t=Land&l=SE>

11. <https://www.miljomal.se/Miljomalen/Regionala/Regionalt/?i=17&t=Lan&eqo=1>

12. <https://www.aktuellhallbarhet.se/indikatorer-fossilfria-transporter-omstallningen-stannar-av-2/>

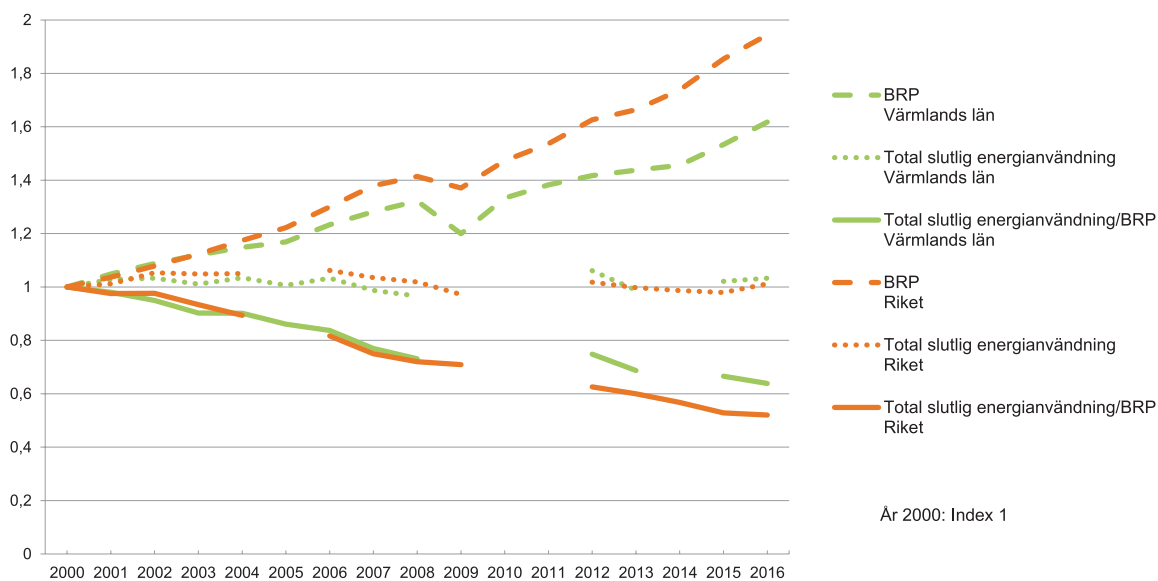
Mål 18. Energieffektiviseringen i Värmland ska vara högre än för riket

Energieffektivisering mäts som slutlig energianvändning i relation till bruttoregionalprodukten (BRP). Uppgifterna kommer från SCB. För energistatistiken förekommer ett antal luckor som beror på att data har blivit sekretessstämplat. Det blir sekretessstämplat när uppgifterna innehåller mindre än tre objekt (till exempel tre företag). Anledningen är att man inte ska kunna röja enskilda företags värden¹³.

Sedan år 2000 har det skett en kraftig energieffektivisering, det vill säga att för varje tjänad krona krävs det mindre energi. Figur 18 visar förändringen i energieffektiviseringen i ett index där år 2000 är lika med 1. Sedan 2000 har energieffektiviseringen gått fortare i riket än för Värmland. Detta beror dock enbart på en högre BRP-tillväxt i riket. Den totala energianvändningen har legat på en princip oförändrad nivå över hela perioden mellan 2000 och 2016. Detta gäller såväl för Värmland som för riket.

I absoluta tal har Värmland drygt dubbelt så hög slutlig energianvändning, som andel av BRP, än riket (196 MWh per miljoner kronor för Värmland och 90 MWh/mil. kr för riket). En stor anledning till den högre energianvändningen i Värmland är att den mer industribaserade ekonomin kräver mer energi.

BRP-tillväxten är snabbare i riket än i Värmland och drivs framförallt av tjänstesektorn som är mindre energikrävande än industrin¹⁴. Med tanke på att Värmlands BRP till högre del drivs av industrier så blir det svårt att nå målet om högre energieffektivisering än riket fram till 2020.

Figur 18. Energieffektivisering i Värmlands län och riket, 2011-2016 (index, år 2000=1). Datakälla: SCB. Not: Luckor i datat beror på att datat blivit sekretessstämplat.

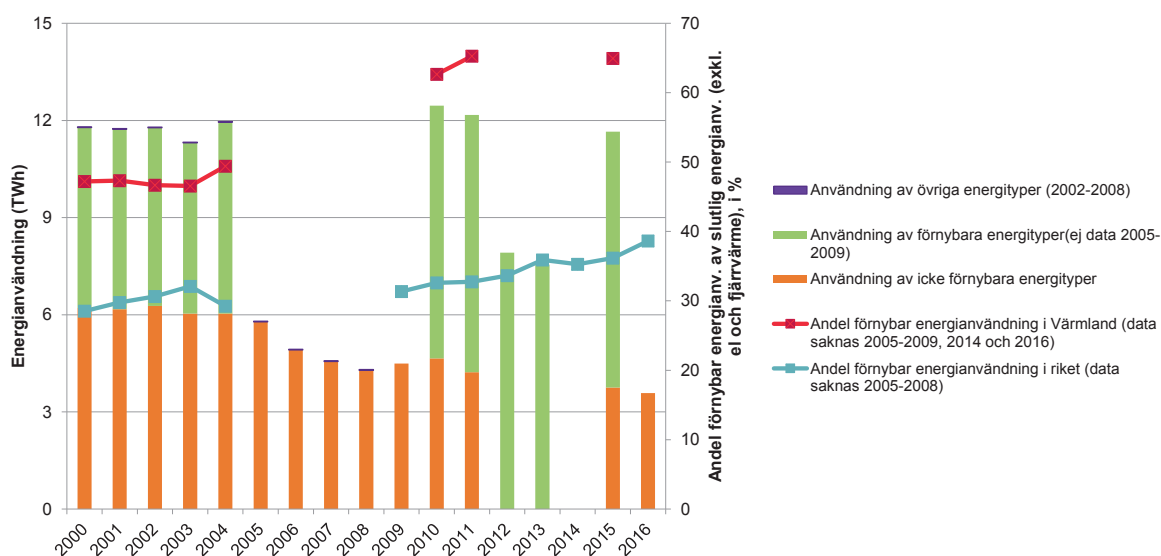
13. <https://www.scb.se/contentassets/37ec814f01fc4f2ca64ab621d13203ec/anvandarhandledning-2016----version-1.2.pdf>
 14. https://www.scb.se/sv/_/Hitta-statistik/Artiklar/Tjanstebranscherna-bidrar-mest-till-Sveriges-BNP/

Mål 19. Andel förnybar energianvändning av slutgiltig energianvändning i Värmland ska öka

Detta mål mäts utifrån SCB:s data över slutlig energianvändning (exklusive el och fjärrvärme). Uppgifterna är uppdelade på förnybara och icke-förnybara energityper. De förnybara energikällorna påverkar inte växthuseffekten. Liksom mål 18 redovisas detta mål ur ett användarperspektiv, det vill säga att den slutliga användningen av energi (konsumtionen) presenteras, istället för produktionen. Liksom för föregående mål så finns det luckor i uppgifterna för Värmland på grund av sekretess.

Som figur 19 visar hade Värmland redan år 2000 en hög andel förnybar energi i den slutliga energianvändningen, om man jämför med riksgenomsnittet (strax under 47 procent mot 29 procent i riket). För perioden 2000-2015 ökade mängden förnybar energi från 5,6 till 7,9 TWh samtidigt som mängden icke-förnybar energi minskade från 6,2 TWh till 3,8 TWh i Värmland. Det innebär att den förnybara energin som användes ökade från 47 procent år 2000 till 65 procent 2015. Ökningen i Värmland beror på att mycket biobränsle används och det påverkar inte växthuseffekten. Värmland har nu en mycket hög andel förnybar energi, samtidigt som tillväxttakten, BRP, inte varit lika snabb de senaste åren. Andelen förnybar energianvändning var därför densamma 2015 som den var 2011.

Jämfört med riksgenomsnittet så har Värmland mycket högre andel förnyelsebar energianvändning - 65 procent i Värmland mot 36 procent för riksgenomsnittet 2015. Sekretessen i uppgifterna gör det svårt att bedöma utvecklingen, men andelen förnybar energi förefaller ligga på samma nivå 2016 som 2013. Det finns tecken på att energianvändningen ökar i transportsektorn, som fortfarande är starkt fossilberoende. Detta på grund av ökat antal tyngre fordon, minskad andel energieffektiva fordon och längre körsträckor i Värmland. Det kan leda till en svagare utveckling av förnybar energi.

Figur 19: Slutlig energianvändning i Värmland samt andel förnybar energianvändning i Värmland och riket. Datakälla: SCB. Not: Luckor i uppgifterna beror på att en del data blivit sekretesstämplat.

Mål 20. En ökad andel unga ska gå ut grundskolan med behörighet till yrkesförberedande och studieförberedande gymnasieprogram

Gymnasieskolans yrkesförberedande program har lägre antagningskrav än de studieförberedande programmen och anger således minimikravet för att antas till gymnasiet. Skolverket publicerar inte statistik över samlad behörighet till de studieförberedande programmen då det är olika antagningskrav till olika program. Däremot finns samlad statistik för ”Betyg årskurs 9, andel (%) behöriga till de yrkesförberedande programmen” vilket är det som presenteras och analyseras här.

Sedan 2012 har det skett en markant nedgång i andel unga som går ut grundskolan med behörighet till de yrkesförberedande gymnasieprogrammen. Detta gäller för samtliga län. 2017 var det 82,3 procent av dem som gick ut grundskolan i Värmland som hade behörighet till de yrkesförberedande programmen. 2012 var motsvarande siffra 89 procent. Värmland ligger nu strax under riksgenomsnittet, som var 82,5 procent 2017.

Nedgången i Värmland mellan 2012 och 2017 var större för pojkar (9,4 procentenheter) än för flickor (3,3 procentenheter) och var framförallt stor för de utlandsfödda (10,7 procentenheter). Av de utlandsfödda var andelen behöriga dock högre i Värmland än i riket vilket ger en fjärdeplats i tabellen.

Däremot har andelen behöriga ökat för dem i Värmland som har utländsk bakgrund men är födda i Sverige. 91,5 procent av dem hade behörighet till yrkesförberedande program 2017. Detta var högst i riket för denna grupp och något högre än för dem med svensk bakgrund i Värmland.

Det blir mycket svårt att nå målet fram till 2020. Detta beror framförallt på det relativt stora antal nyanlända flyktingar som kommit de senaste åren. Med tanke på att de flesta kommer utan kunskaper i svenska och med varierande studieerfarenhet är det svårt att klara behörigheten till gymnasiet under samma tidsperiod som de svenskfödda eleverna.

	Andel behöriga till yrkesprogram 2017, i procent						Förändring 2012–2017, i procentenheter					
	Totalt	Flickor	Pojkar	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund		Totalt	Flickor	Pojkar	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund	
					Födda i Sverige	Födda utomlands					Födda i Sverige	Födda utomlands
Riket, Totalt	82,5	86,4	79,2	90,8	84,4	57,9	-5,0	-2,6	-6,8	-0,2	-0,6	-5,1
Stockholms län	87,4	90,3	84,8	94,1	87,8	69,8	-1,1	0,3	-2,2	1,1	1,8	6,8
Västernorrland	81,5	85,4	78,1	89,6	80,3	49,8	-1,9	-1,6	-1,9	3,6	-6,7	-4,2
Västerbotten	85,6	88,2	83,2	92,2	82,7	58,0	-3,4	-1,8	-4,8	0,2	-6,3	0,0
Örebro län	80,5	83,1	78,2	87,9	82,3	55,5	-4,0	-1,9	-5,8	-0,1	-3,7	-5,5
Gotland	82,8	87,4	78,9	90,5	i.u.	41,7	-4,1	-2,6	-5,1	3,5	i.u.	i.u.
Skåne	82,3	86,1	78,9	91,7	79,4	56,9	-4,7	-1,9	-7,1	0,7	-1,6	-8,1
Gävleborg	79,7	84,1	76,1	87,9	87,1	56,2	-4,8	-1,9	-6,9	0,9	-4,9	-3,8
Södermanland	80,1	83,6	76,9	88,6	88,1	55,1	-4,9	-2,4	-7,1	-0,4	3,1	-5,9
Uppsala län	83,3	88,2	79,1	90,9	88,7	58,2	-5,7	-1,8	-8,9	-0,1	-0,3	-13,8
Västmanland	79,4	83,3	75,9	87,6	85,4	61,4	-6,5	-4,7	-8,1	-1,4	0,4	-3,6
Jönköpings län	80,4	84,9	76,4	88,2	84,1	53,5	-6,6	-3,1	-9,6	-1,8	-2,9	-7,5
Halland	83,8	88,1	80,1	90,5	82,9	58,6	-6,6	-4,9	-7,9	-1,5	-8,1	-12,4
Värmland	82,3	86,7	78,6	90,6	91,5	59,3	-6,7	-3,3	-9,4	-0,4	3,5	-10,7
Västra Götaland	80,7	84,6	77,2	90,2	81,8	54,2	-6,8	-4,4	-8,8	-0,8	-1,2	-5,8
Dalarna	79,6	83,1	76,6	88,9	85,4	50,2	-6,9	-3,9	-9,4	-0,1	-1,6	-9,8
Norrbottnen	83,7	87,2	80,6	89,8	86,7	58,9	-7,2	-4,8	-9,4	-3,2	4,7	-6,1
Östergötland	80,6	83,9	77,6	88,5	81,3	59,3	-7,4	-5,1	-9,4	-2,5	-7,7	-4,7
Kalmar län	79,1	84,4	74,8	89,3	82,1	44,1	-8,3	-5,6	-10,2	0,3	-5,9	-19,9
Kronoberg	77,9	83,5	73,1	89,1	89,9	46,8	-9,6	-6,5	-11,9	-2,9	2,9	-10,2
Blekinge	78,8	84,3	73,9	89,2	85,3	39,9	-7,7	-3,7	-11,1	1,2	i.u.	-27,1
Jämtland	76,9	84,0	70,5	87,8	66,7	43,6	-13,1	-8,0	-17,5	-4,2	i.u.	-17,4

Figur 20. Andel behöriga till yrkesprogram 2012 samt förändring 2012-2017. Datakälla: Skolverket. Notera att statistiken är sorterad efter total förändring 2012-2017

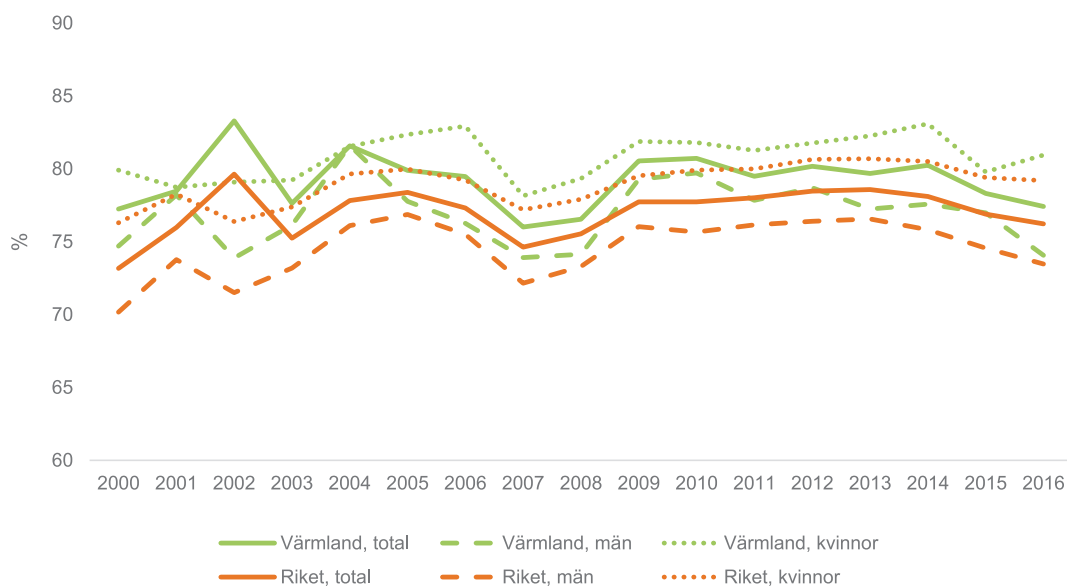
Mål 21. Andelen 20-åringar med en fullföljd gymnasieutbildning ska öka och fortsatt ligga över riksgenomsnittet

Inulägesanalysen 2014 användes data från Skolverket. Eftersom tabellen som användes inte har uppdaterats sedan 2013 används här istället data från tabellen "Befolkning efter region, kön, år, ålder och utbildningsnivå" från SCB. Data uppdelat på kön har därför kunnat läggas till. Dock inte data över utländsk bakgrund.

Andelen 20-åringar med fullföljd gymnasieutbildning har minskat från 79,7 procent år 2013 till 77,7 procent 2016 i Värmland. Detta är en utveckling som följer riket. Det beror framförallt på det relativt stora antal nyanlända flyktingar som kommit de senaste åren. Med tanke på att de flesta kommer utan kunskaper i svenska och med varierande studieerfarenhet är det svårt att klara att fullfölja gymnasiet under samma tidsperiod som de svenskfödda eleverna.

Fler kvinnor än män har en fullföljd gymnasieutbildning vid 20-års ålder och det gäller i ännu högre utsträckning i Värmland jämfört med i riket. För år 2016 var siffran 81% för kvinnor, efter att ha varit uppe på 83 procent 2014. För män är trenden nedåtgående och var 2016 74 procent.

Sett till att Värmland har haft högre andel 20-åringar med fullföljd gymnasieutbildning än riket under flera år är bedömningen att Värmlands län sannolikt kommer fortsätta ligga över rikssnittet år 2020. Däremot går det inte med säkerhet att dra slutsatser kring om andelen kommer öka fram till 2020.

Figur 21. Andelen 20-åringar med en fullföljd gymnasieutbildning. Datakälla: SCB

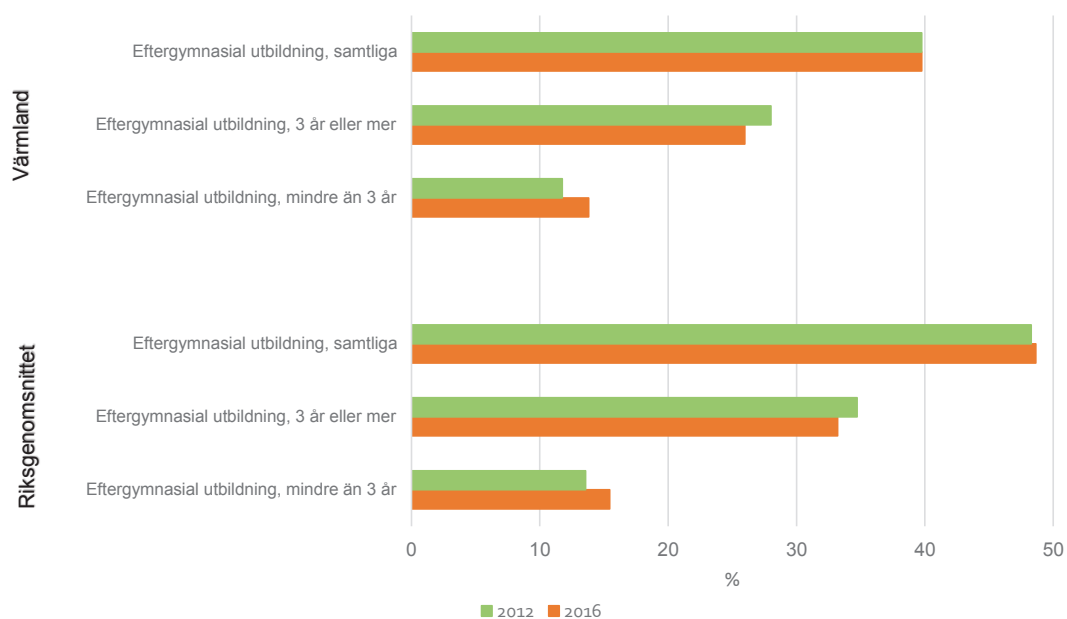
Mål 22. Andelen av befolkningen 30-34 år med eftergymnasial utbildning ska öka och närma sig riksgenomsnittet

Måttet fördelas på personer med mindre än tre års eftergymnasial utbildning och personer med tre års eftergymnasial utbildning eller mer.

Andel av befolkningen 30-34 år med eftergymnasial utbildning är en indikator i EU:s strategi fram till 2020¹⁵. Där är målet att 40 procent av 30-34-åringarna ska ha en högre utbildning. Om man slår ihop eftergymnasial utbildning på mindre än 3 år och mer än 3 år så ligger Värmland med 39,8 procent väldigt nära detta mål. Utvecklingen har dock legat still sedan 2012. En förändring som skett mellan 2012 och 2016 är att en större andel har en kortare eftergymnasial utbildning (mindre än tre år). Andelen med eftergymnasial utbildning på mer än tre år har istället minskat. SCB:s bedömning av vad som ligger bakom siffrorna är att det kan bero på flera olika saker som inte kan fastställas. Det handlar till exempel om utbildningsutbudet, konjunkturen och befolkningens sammansättning. Det är också en ökad andel i Värmland som har läst en Yrkehögskoleutbildning (YH) som är kortare än tre år. YH-examen har ökat från 2,9 procent 2012 till 4,8 procent 2016 i Värmland.

På riksnivå finns en svag ökning av den totala andelen 30-34-åringar med eftergymnasial utbildning och även där sker en ökning för de kortare eftergymnasiala utbildningarna och minskning av dem på tre år eller mer. I riket är andelen med eftergymnasial utbildning 48,6 procent, alltså betydligt högre än för Värmland.

Det är inte sannolikt att det kommer ske en ökning av andelen 30-34-åringar med eftergymnasial utbildning i Värmland mellan 2013 och 2020, då det legat i princip helt stilla fram till 2016. Det bedöms inte heller troligt att Värmland närmar sig riksgenomsnittet då detta samtidigt ökat något.

Figur 22. Andelen av befolkningen 30-34 år med eftergymnasial utbildning. Datakälla: SCB

15. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en

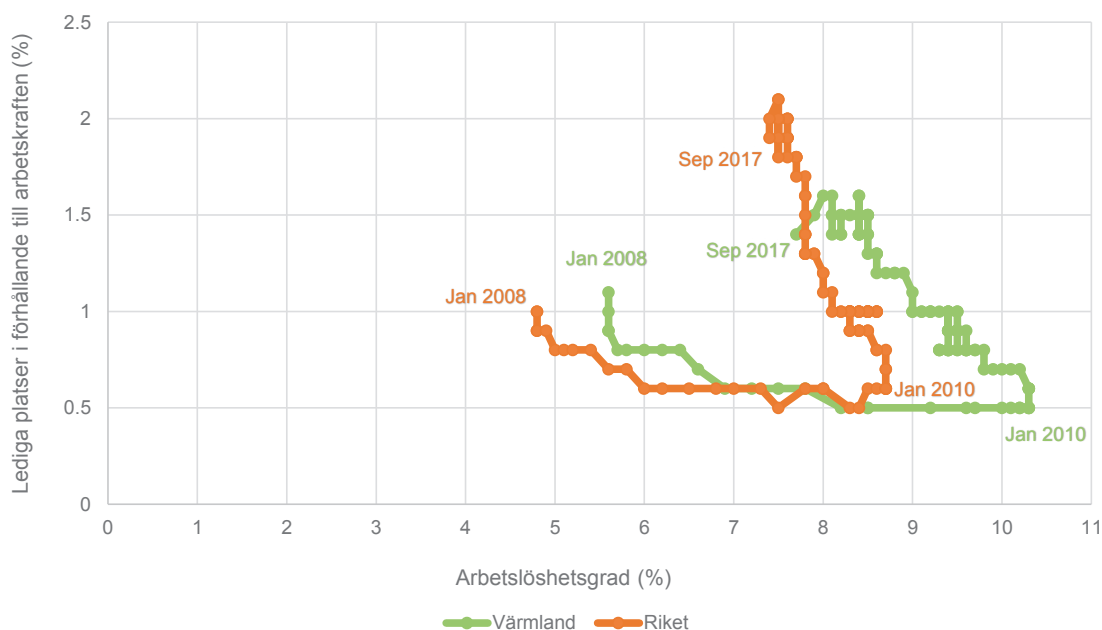
Mål 23. Öka matchningen på arbetsmarknaden så att lediga arbeten i relation till arbetslösheten minskar

Matchningen mäts här genom den så kallade Beveridgekurvan. Den visar relationen mellan lediga platser på Arbetsförmedlingen och arbetslöshetsgraden.

Beveridgekurvan visar matchningen mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden. I en välfungerande arbetsmarknad matchas utbudet av arbetskraft med efterfrågan, vilket motsvaras av ett värde långt ned till vänster i figuren. Det finns dock även faktorer som beror på konjunkturen som påverkar Beveridgekurvan. Under lågkonjunkturer finns det färre lediga jobb och arbetslösheten går upp. Under högkonjunkturer finns det istället lägre antal lediga jobb och lägre arbetslöshet. Om arbetslösheten är högre eller lägre vid samma antal lediga platser tyder det istället på en förändring i matchningen¹⁶.

Beveridgekurvorna i figur 23 visar utvecklingen i Värmland och riket från januari 2008 till september 2017. Under början av denna period, fram till januari 2010, ökade arbetslösheten kraftigt som en följd av finanskrisen. Under återhämtningen har dock vakanstalet ökat i en snabbare takt än arbetslösheten sjunkit. Detta tyder på en minskad matchningseffektivitet. Mönstret är dock ännu tydligare för riksgenomsnittet, där vakanstalet ökat mycket snabbare än arbetslösheten sjunkit. Delvis kan förskjutningen i Beveridgekurvan, med högre arbetslöshetsgrad för samma antal lediga platser, förklaras av ett stort inflöde på arbetsmarknaden i form av stora ungdomskullar och utrikesfödda. Det brukar ta ett tag för arbetsmarknaden att anpassa sig till det större arbetsutbudet¹⁷.

Det är svårt att bedöma om matchningen kommer att öka fram till 2020. Med den starkare arbetsmarknaden kan arbetslösheten väntas fortsätta sjunka. Om även vakanstalen kommer att sjunka är svårare att bedöma.

Figur 23. Beveridgekurvan för Värmland och riket, januari 2008 till september 2017. Datakälla: Arbetsförmedlingen och SCB, bearbetad data av arbetsmarknad.se

16. https://www.konj.se/download/18.24397e2215f03c9322ed96fa/1507812420385/LBR2017_webb.pdf

17. ibid

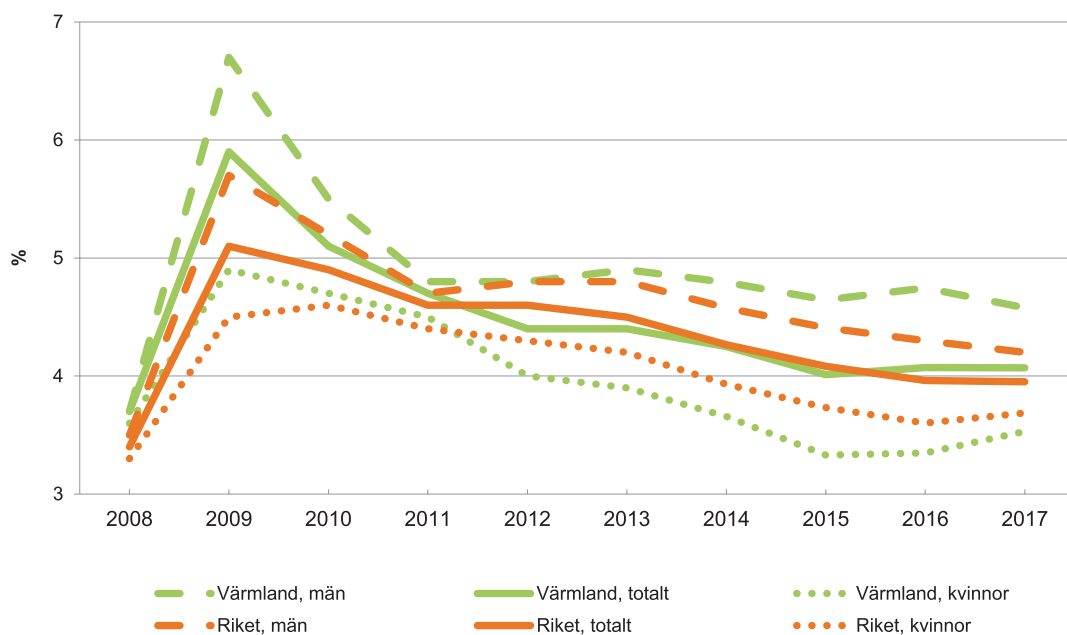
Mål 24. Den öppna arbetslösheten ska minska och fortsätta ligga under riksgenomsnittet

Detta mått mäts som andel öppet arbetslösa av den totala registerbaserade arbetskraften 16-64 år. Data över antal öppet arbetslösa kommer från Arbetsförmedlingen och innefattar personer som är inskrivna på Arbetsförmedlingen men som saknar sysselsättning. Här ingår alltså inte studerande som söker arbete eller de som befinner sig i ett program med aktivitetsstöd. Detta mått skiljer sig från det officiella arbetslöshetsmättet som baseras på data från arbetskraftsundersökningarna (AKU).

Den öppna arbetslösheten som andel av arbetskraften i åldersgruppen 16-64 år har sjunkit kraftigt sedan toppen vid finanskrisen 2009 och närmar sig nu nivån från 2008. Under finanskrisen steg arbetslösheten mer i Värmland än i riket och var nästan uppe på sex procent 2009. Därefter sjönk arbetslöshetsgraden snabbare i Värmland än i riket och låg länge under riksgenomsnittet, men hamnade 2017 precis över. 2017 var den öppna arbetslöshetsgraden strax över fyra procent i Värmland medan den för riksgenomsnittet var strax under fyra procent.

Under de senaste åren är det främst arbetslöshetsgraden för män som har minskat i Värmland, medan den för kvinnor ökat något sedan 2015. Det är dock fortfarande högre andel män än kvinnor som är öppet arbetslösa. Data över utrikesfödda fanns inte tillgängligt.

Med tanke på utvecklingen sedan 2009 med sjunkande arbetslöshet, och att Värmland länge har haft lägre arbetslöshetsgrad än riket och nu ligger precis över, så finns det goda möjligheter att nå målet fram till 2020. Mycket beror dock på den ekonomiska konjunkturen, det blev inte minst tydligt under finanskrisen.

Figur 24. Den öppna arbetslösheten, som andel av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år, i %, 2009-2017. Datakälla: AMS

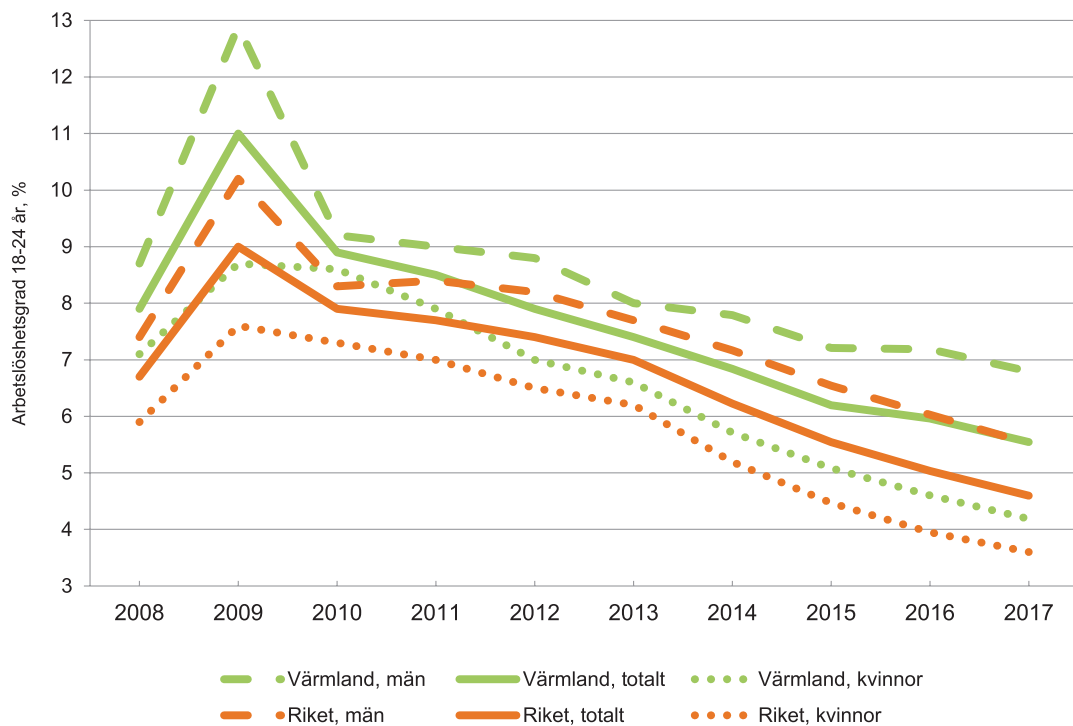
Mål 25. Ungdomsarbetslösheten ska minska och närma sig riksgenomsnittet

Ungdomsarbetslösheten beräknas som antalet arbetslösa i i relation till den registerbaserade arbetskraften i åldersgruppen 18-24 år. Det som skiljer detta mål från det föregående är att detta mål fokuserar på åldersgruppen 18-24 år.

Ungdomar är en särskilt sårbar grupp på arbetsmarknaden och vid ekonomiska kriser tenderar ungdomsarbetslösheten att gå upp snabbare än arbetslösheten inom andra åldersgrupper. Detta var också synligt vid finanskrisen 2009, då den öppna arbetslösheten för män i åldersgruppen 18-24 år nästan var uppe i 13 procent. Sedan 2009 har ungdomsarbetslösheten sjunkit kraftigt och idag är den nere på lägre nivåer än innan finanskrisen. 2017 var ungdomsarbetslösheten i Värmland 5,5 procent, vilket är en minskning med 1,9 procentenheter sedan 2013. För riksgenomsnittet var ungdomsarbetslösheten ännu lägre (4,6 procent) och även minskningen sedan 2013 var större än i Värmland (2,4 procent).

Arbetslöshetsgraden är mycket lägre för kvinnor än män, såväl i riket som i Värmland. I Värmland har också minskningen för män gått långsammare än för kvinnor. 2017 var arbetslöshetsgraden 6,8 procent för män och 4,2 procent för kvinnor. Data över utrikesfödda fanns inte tillgängliga.

Ungdomsarbetslösheten har minskat sedan 2013 och om konjunkturen fortsätter så finns det mycket goda möjligheter att ha lägre ungdomsarbetslöshet 2020 än 2013. Trenden är däremot inte att Värmland närmar sig riksgenomsnittet utan tvärtom har det gapet växt de senaste åren. Det är ungdomsarbetslösheten för män som inte minskar i samma takt i Värmland som i riket.

Figur 25. Ungdomsarbetslösheten som andel av den registerbaserade arbetskraften 18-24 år, 2008-2017, i %. Datakälla: AMS

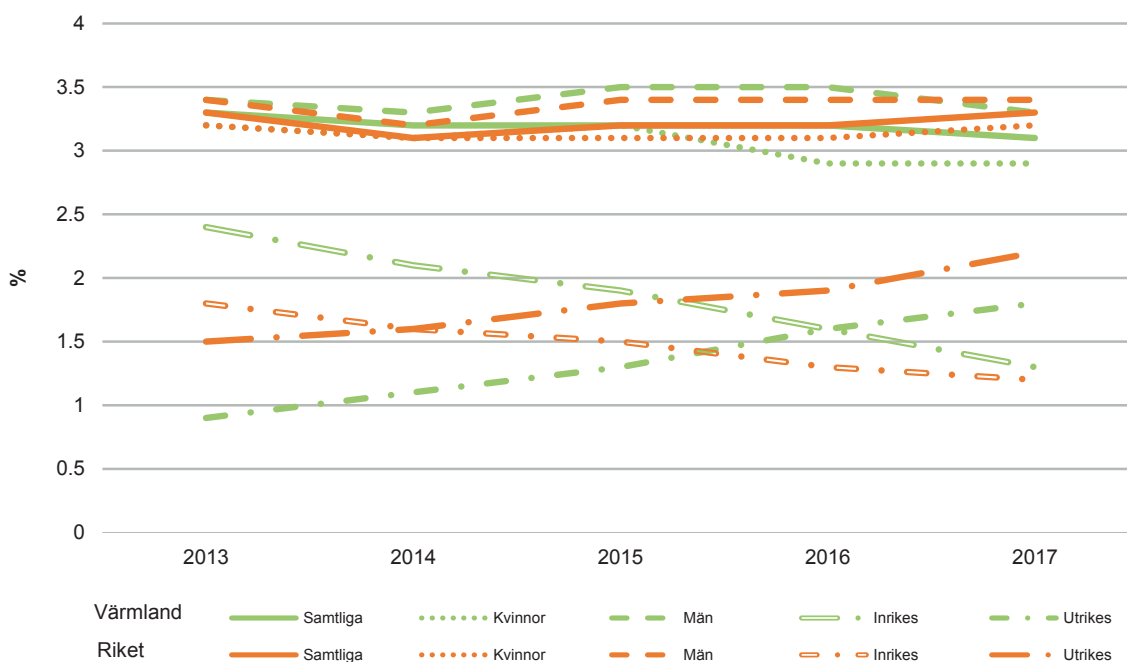
Mål 26. Andelen långtidsarbetslösa ska vara lägre än i riket

Här används arbetsförmedlingens mått för långtidsarbetslöshet som de kallar "lång tid utan arbete". Kategorin innehåller två grupper. Den ena består av personer på 25 år eller äldre som har varit inskrivna som arbetslösa längre än 12 månader utan avbrott. Den andra gruppen består av personer under 25 år som varit inskrivna som arbetslösa längre än 6 månader utan avbrott. Arbetsförmedlingens data skiljer sig från SCB:s data från Arbetskraftsundersökningen, som istället baseras på en urvalsundersökning.

I Värmland har andelen långtidsarbetslösa sjunkit från 3,3 procent 2013 till 3,1 procent 2017. För riksgenomsnittet har långtidsarbetslösheten under samma period legat oförändrat på 3,3 procent. Könsskillnaderna är inte så stora, men männen ligger något högre än kvinnorna, såväl i riket som i Värmland. Det är framförallt för dem med utländsk bakgrund som långtidsarbetslösheten stiger. Sedan 2016 är det i Värmland fler med utrikes bakgrund som är långtidsarbetslösa än med svensk bakgrund. För riksgenomsnittet är det ännu större skillnad mellan dem med inrikes- och utrikes bakgrund.

Trots att den öppna arbetslösheten såväl som ungdomsarbetslösheten har sjunkit i snabb takt de senaste åren så har inte långtidsarbetslösheten följt samma mönster. Enligt Arbetsförmedlingen beror detta framförallt på att andelen arbetslösa med "utsatt ställning" har ökat, det vill säga andelen som saknar gymnasieutbildning eller inte ens har grundskoleutbildning. För tio år sedan utgjorde denna grupp hälften av alla arbetslösa, men nu har denna siffra stigit till 75 procent¹⁸.

Det är endast små skillnader i andelen långtidsarbetslösa i Värmland och riket. De långtidsarbetslösa består nu till största delen av personer med utländsk bakgrund och denna grupp är större i riket än i Värmland. Det gör det troligt att långtidsarbetslösheten i Värmland kommer vara lägre än i riket 2020.

Figur 26. Långtidsarbetslösa som andel av arbetskraften. Datakälla: Arbetsförmedlingen. Not. Utrikes + inrikes = totala långtidsarbetslösheten

18. <https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-och-publikationer/Rapporter/Ovriga/2017-01-31-Manga-med-kort-utbildning-arlangtidsarbetslosa.html>

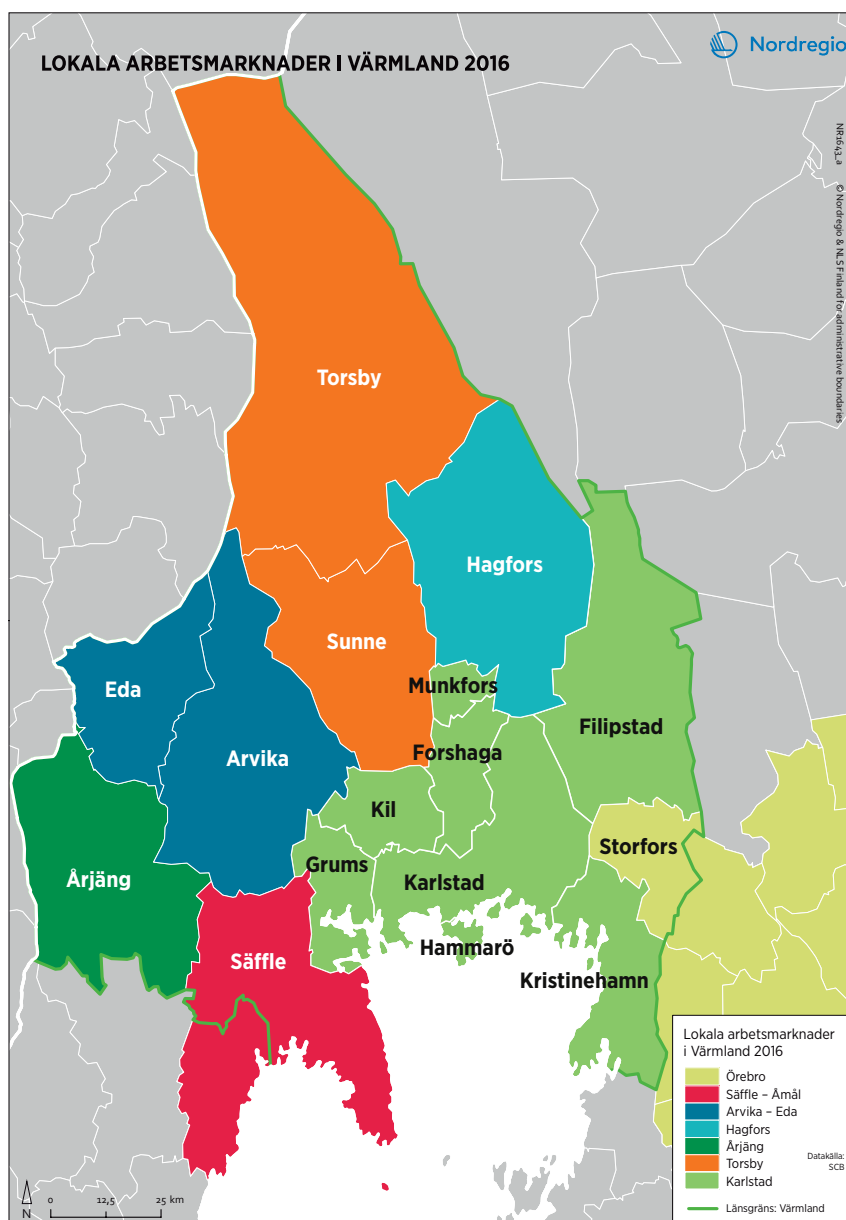
Mål 27. Ökade möjligheter att bo och arbeta i hela Värmland. Antalet lokala arbetsmarknader i Värmland ska koncentreras till fem

Indelningen av lokala arbetsmarknader (LA) görs av SCB baserat på data kring arbetspendling. Med ökade pendlingsmöjligheter växer de lokala arbetsmarknaderna och blir därmed färre till antalet. En befolkningsmässigt större arbetsmarknad är mer konkurrenskraftig eftersom arbetsgivarnas utbud av arbetskraft blir större. Ytterligare beskrivning av lokala arbetsmarknader finns i mål 2.

Karlstad är Värmlands största lokala arbetsmarknad och innefattar, enligt den senaste indelningen av SCB från 2016, åtta kommuner: Kil, Hammarö, Munkfors, Forshaga, Grums, Karlstad, Kristinehamn och Filipstad. Vidare utgör Arvika och Eda en gemensam arbetsmarknad, medan kommunerna Hagfors och Årjäng är arbetsmarknader som bara innefattar den egna kommunen. Säffle utgör en arbetsmarknad tillsammans med Åmål från Västergötlands län och Storfors tillhör Örebros lokala arbetsmarknad.

Totalt finns det således för närvarande sju lokala arbetsmarknader i Värmland. Det är samma antal som i nulägesanalysen från 2014.

Dock har indelningarna förändrats. Exempelvis har Sunne gått över från Karlstads till Torsbys LA, medan Filipstad som tidigare var en egen LA nu tillhör Karlstads LA. Detta är alltså helt beroende på hur pendlingsmönstren ser ut mellan orterna. Möjligheten att nå målet om fem lokala arbetsmarknader till 2020 finns fortfarande, mycket beror dock på pendlingsmönstret under det specifika mätåret. På längre sikt, med nya investeringar i järnväg och vägnät, så finns det stora möjligheter till förstoring av de lokala arbetsmarknaderna.

Figur 27. Lokala arbetsmarknader i Värmland 2016. Datakälla: SCB

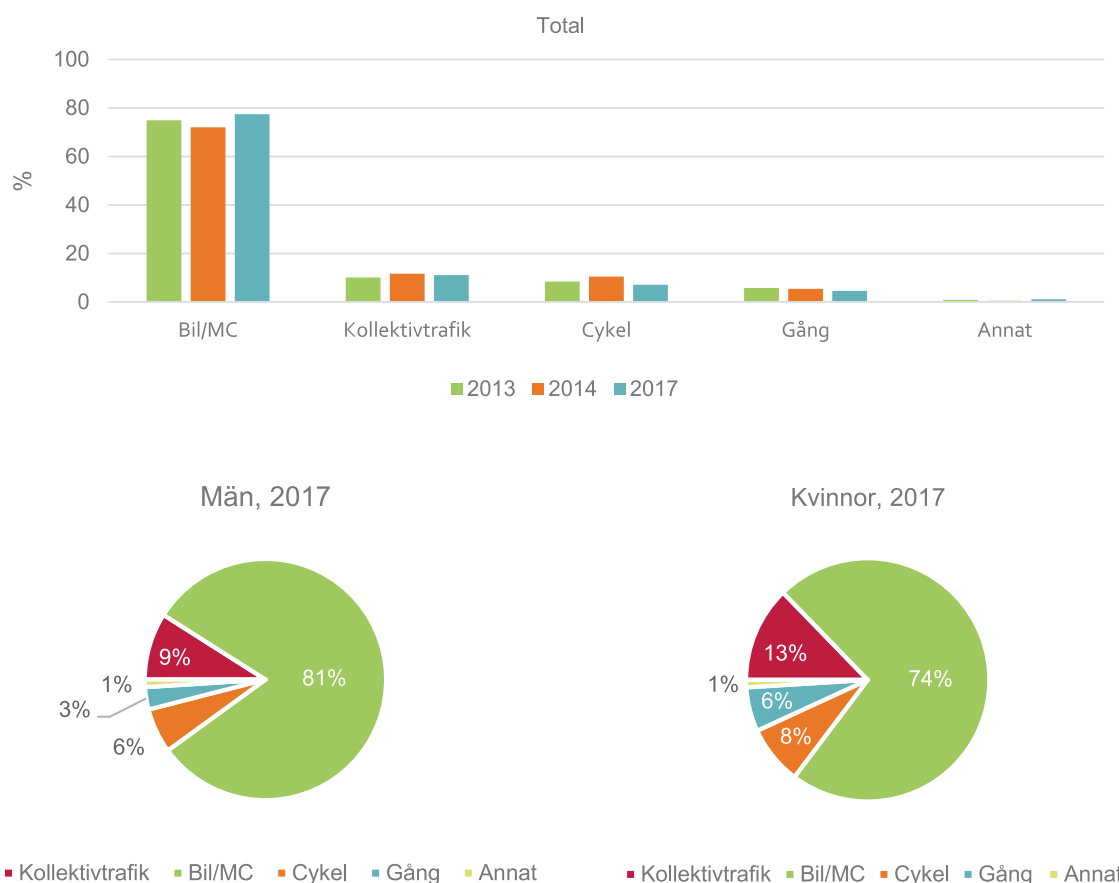
Mål 28. Gång-, cykel- och kollektivtrafik ska öka sina andelar av persontransporterna

Detta mål mäts genom Kollektivtrafikbarometern som är en branschgemensam kvalitets- och attitydundersökning. I Värmland var det 1 509 som deltog i undersökningen 2017. Underlaget är en undersökning där alla förändringar inte är statistiskt säkerställda. Felmarginalen anses vara 2–4 procent.

I mätningen som gjordes 2017 angav 77,4 procent av de svarande i Värmland att det huvudsakliga färdmedlet var bil/MC. För gång-, cykel- och kollektivtrafik var den sammanlagda andelen 22,7 procent. I undersökningen 2013 var motsvarande siffra 24,3 procent. Det har alltså skett en minskning av andelen. Resandet med bil/MC har i stället ökat från 74,9 procent till 77,4 procent.

I mätningen 2017 var det något fler kvinnor som uppgav att de färdas med både med kollektivtrafik och bil/MC än 2013. Undersökningen visar på en ökning med 2,41 procentenheter, respektive 2,61 procentenheter. För män visade undersökningen en ökning av andelen som använder bil/MC med 1,98 procentenheter. Att Bil/MC har tagit andelar på cykel- och gångtrafikens bekostnad tyder på att det främst är de korta bilresorna som ökat. För att åstadkomma förändringar krävs att fler korta bilresor inom tätorter ersätts med cykel/gång och kollektivtrafik där den finns.

Samtliga förändringar som skett mellan 2013 och 2017 ligger inom den ovannämnda felmarginale. Det finns därmed ingenting som tyder på att resandeutvecklingen utvecklats i linje med målet. Baserat på det är bedömningen att det blir svårt att nå målet till 2020. För att trenden ska vända måste framförallt de korta bilresorna minska.

Figur 28a. Färdmedelsfördelning i Värmland 2013, 2014 och 2017. 28b: Färdmedelsfördelning för män 2017. 28c: Färdmedelsfördelning för kvinnor 2017. Datakälla: Kollektivtrafikbarometern

Mål 29. Restiderna med tåg och buss till Oslo, Stockholm och Göteborg från Karlstads centralstation ska minska (gällande kortaste restid morgon 05:00-09:00 och eftermiddag 15:00-18:00)

Värmland befinner sig geografiskt nära tre storstadsregioner, Stockholm, Göteborg och Oslo. Tillgängligheten till dessa storstadsregioner är av stor vikt för det värmländska näringslivet samt för möjligheterna till boende i Värmland.

Här mäts den kortaste restiden med tåg och buss till Oslo, Stockholm och Göteborg från Karlstads centralstation i april 2018 under morgonen (avgång mellan kl. 05:00-09:00) och tillbaka under eftermiddagen (avgång mellan kl. 15:00-18:00).

Stockholm är fortfarande den destination som nås snabbast om man ser till samtliga resmål och trafikslag, närmare bestämt morgontåget till Stockholm som tar 2 timmar och 17 minuter. Med tåg är restiden mindre än tre timmar för samtliga resmål. Jämfört med 2014 så har tre restider ökat medan sex har minskat. De ökningarna som skett är alla marginella (som mest 6 minuter). De stora tidsvinsterna sedan 2014 har skett för resor till och från Oslo (som mest 24 minuter för eftermiddagståget mellan Oslo och Karlstad). Däremot har en bussförbindelse helt dragits in. Idag saknas direkt bussförbindelse under rusningstrafik till Göteborg. Anledningen till det är att tågtrafikens korta restider, ökad turtäthet samt relativt billiga priser sannolikt konkurrerat ut busstrafiken på denna sträcka.

Detta mål styrs i hög utsträckning av de aktörer som bedriver buss- och tågtrafik samt i viss utsträckning av regeringen, som styr offentliga infrastruktursatsningar som kan underlätta en snabbare kollektivtrafik. På lång sikt, med planerade förbättringar av infrastrukturen på såväl väg som järnväg, kommer restiderna kunna minska avsevärt. Fram till 2020 finns dock risken att restiderna ökar på grund av ett antal byggnationer och upprustningar som kommer ske under denna period.

Restid april 2018				
Till/från	Tåg- Morgon från Karlstad	Tåg- Eftermiddag till Karlstad	Buss- Morgon från Karlstad	Buss- Eftermiddag till Karlstad
	Morgon från	Eftermiddag till	Morgon från	Eftermiddag till
Göteborg	2 t 23 min	2 t 40 min	i.u	i.u
Oslo	2 t 51 min	2 t 39 min	3 t 6 min	3 t 10 min
Stockholm	2 t 17 min	2 t 23 min	4 t 5 min	4 t 15 min

Skillnad i restid sedan maj 2014 (i minuter)				
Till/från	Tåg- Morgon från Karlstad	Tåg- Eftermiddag till Karlstad	Buss- Morgon från Karlstad	Buss- Eftermiddag till Karlstad
	Morgon från	Eftermiddag till	Morgon från	Eftermiddag till
Göteborg	+2	- 7	i.u	i.u
Oslo	- 17	- 24	- 14	0
Stockholm	+ 6	+ 5	- 15	- 15

Figur 29. Restider med tåg och buss till Oslo, Göteborg och Stockholm från Karlstads centralstation i april 2018 samt skillnad i restid sedan maj 2014. Datakälla: sj.se, swebus.se och googlemaps

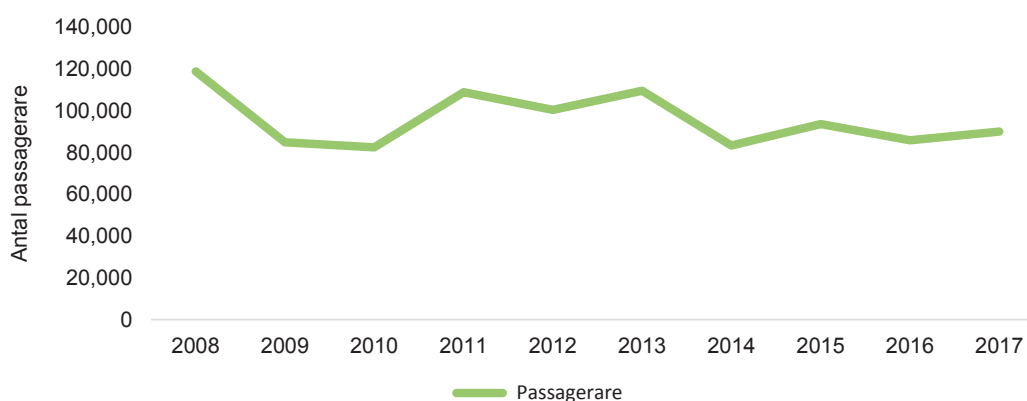
Mål 30. Antalet landningar och passagerare vid Karlstad Airport ska öka

Antal landningar (motsvarar grovt antalet avgångar) och passagerare per flygplats är statistik som tillhandahålls av Transportstyrelsen. Vid tidigare mätning gjordes en uppdelning på inrikes- och utrikespassagerare och avgångar. Sedan 2015 mellanlandar flyglinjen till Frankfurt i Jönköping. Därmed klassas den enligt Transportstyrelsens definition som en inrikesflygning och en uppdelning på inrikes respektive utrikes blir missvisande. Därför redovisas här det samlade måttet.

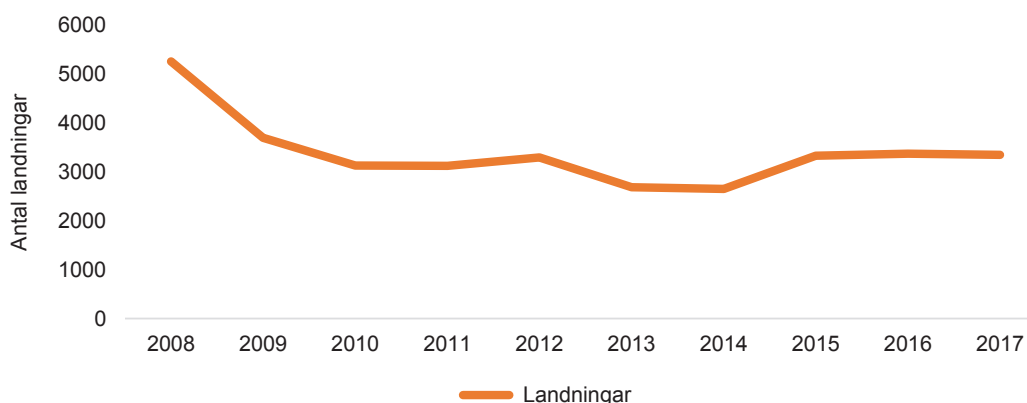
Sedan 2013 har det totala antalet landningar vid Karlstad Airport ökat från 2 681 till 3 342. Enligt den officiella statistiken har inrikesflyget ökat, medan utrikesflyget minskat. En stor anledning till det är, som beskrivs i inledningen, hur flygningarna räknas i statistiken. En stor andel av inrikesflyget vid många av Sveriges flygplatser är också privat-, bruks-, skol- och militärflyg.

Det totala antalet passagerare vid Karlstad Airport har under samma tidsperiod gått från 109 600, via som lägst 83 300 till 89 900 år 2017. Av det totala antalet räknas 46 000 som inrikespassagerare och innefattar resande till Stockholm och med linjen Jönköping-Frankfurt.

Målet om ett ökat antal landningar har redan uppnåtts. Bedömningen är att det också är möjligt att vända den vikande passagerartrenden. Detta skulle dock sannolikt kräva fler utrikesavgångar från flygplatsen eftersom utrikesflygen tar fler passagerare.

Figur 30a: Landningar vid Karlstad Airport.

Figur 30b: Passagerare vid Karlstad Airport.
Datakälla: Transportstyrelsen

Mål 31. Direktflyg till Köpenhamn och minst en annan internationell hubb

Direktflyg, måndag till fredag, till internationella hubbar är viktigt för det värmländska näringslivet. Ett direktflyg till en internationell hubb möjliggör för våra internationella företag att komma ut på världsmarknaden.

Vid tiden för nulägesanalysen 2017 fanns det direktflyg från Karlstad till Köpenhamn, vilket det inte gör idag. Istället har det tillkommit flyg från Karlstad Airport till Frankfurt Airport. Detta flyg gör ett stopp i Jönköping och åker sedan vidare till Frankfurt Airport. Det finns därför även möjlighet att flyga till Jönköping. Frankfurt är en av Europas största flygplatser där det 2012 passerade 72,5 miljoner passagerare och där det går att nå 400 destinationer i 113 länder¹⁹.

Det finns en bred samstämmighet kring att Frankfurt är ett mycket bättre alternativ än Köpenhamn. På grund av att det inte finns passagerarunderlag för ytterligare internationell hubb så är det därför inte längre efterfrågat. Med detta tillägg så kan detta mål anses vara uppnått.

Från (flygplats)	Till (flygplats)	Flygbolag	Avgångsdag	Antal avgångar per dag
Karlstad Airport	Stockholm Arlanda	NextJet	Måndag och fredag	3
Karlstad Airport	Stockholm Arlanda	NextJet	Tisdag till torsdag	4
Karlstad Airport	Stockholm Arlanda	NextJet	Söndag	1
Karlstad Airport	Frankfurt (via Jönköping)	BMI Regional/Lufthansa	Måndag till fredag	2
Karlstad Airport	Frankfurt (via Jönköping)	BMI Regional/Lufthansa	Lördag	1
Karlstad Airport	Frankfurt (via Jönköping)	BMI Regional/Lufthansa	Söndag	1

Figur 31. Flygavgångar från Karlstad Airport, april 2018. Datakälla: Karlstad Airport

19. <http://ksdarprt.se/reguljarflyg/>

Mål 32. Öka godsmängden som transporteras på Vänern

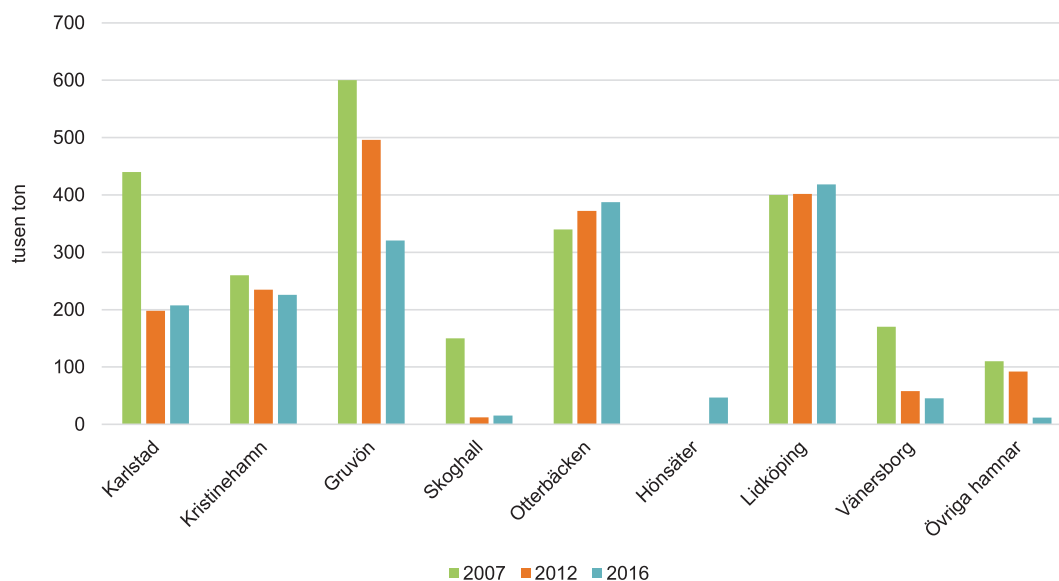
Statistik över godsmängd på Vänern kommer från föreningarna Vänerens hamnar och Sveriges hamnar. Godsmängden mäts i tusen ton och per hamn.

Regeringen har som mål att en större andel godstransporter ska ske på vatten. Utöver det så är ökade godsmängder på Vänern en förutsättning för att det ska vara lönsamt att bygga en ny slussled på Göta älv. Den gamla slussleden har en beräknad teknisk livslängd till 2030 och måste stängas efter det²⁰. Vidare är godstransporter på Vänern en förutsättning för vissa stora exporterande företag som är lokaliserade i Värmland. Därför är de viktiga för den regionala utvecklingen²¹. Nya slussar i Trollhättan finns med i Trafikverkets nationella plan för 2018-2029. Realiseras planen skapas långsiktiga förutsättningar för godstransporter på Vänern.

Godsmängden på Vänern har minskat något mellan 2012 och 2016. 2012 var godsmängden 1,9 miljoner ton och 2016 var det 1,7 miljoner ton. Sedan 2012 är det främst vid Gruvön som godsmängderna har minskat. I Lidköping, Otterbäcken, Karlstad, Skoghall och Hönsäter har det däremot skett en mindre ökning.

Trafikverket beskriver i sin rapport om Vänersjöfarten från 2017 att det finns flera förklaringar till Vänersjöfartens minskade godsvolymer. Vissa verksamheter som tidigare transporterade gods på Vänern har helt lag ner sin verksamhet, i andra fall har transportererna flyttat till andra trafikslag²². Detta gäller till exempel i allt större utsträckning för skogsprodukter.

Enligt uppgifter från Vänerhamn skedde det en uppgång i godsmängden mellan 2015 och 2016. Trafikverket gör bedömningen att det finns god möjlighet till ökad godsmängd på Vänern fram till 2040. Det finns också beslut om att övergå till sjöfart för vissa oljetransporter, vilket kommer öka mängderna vid Karlstads hamn. Det finns därför mycket som talar för en positiv utveckling fram till 2020.

Figur 32. Godsmängd på Vänern. Datakälla: Vänerhamn

20. https://trafikverket.ineko.se/Files/sv-SE/10299/RelatedFiles/100597_trafikslagsovergripande_strakstudie_gota_alm_vanerstraket.pdf

21. https://www.trafikverket.se/contentassets/196ef290e80e4a1bbd9b79004cac7e57/sammanfattande-slutrapport---vanersjofart-och-slussar-trollhatte-kanal_1....pdf

22. ibid

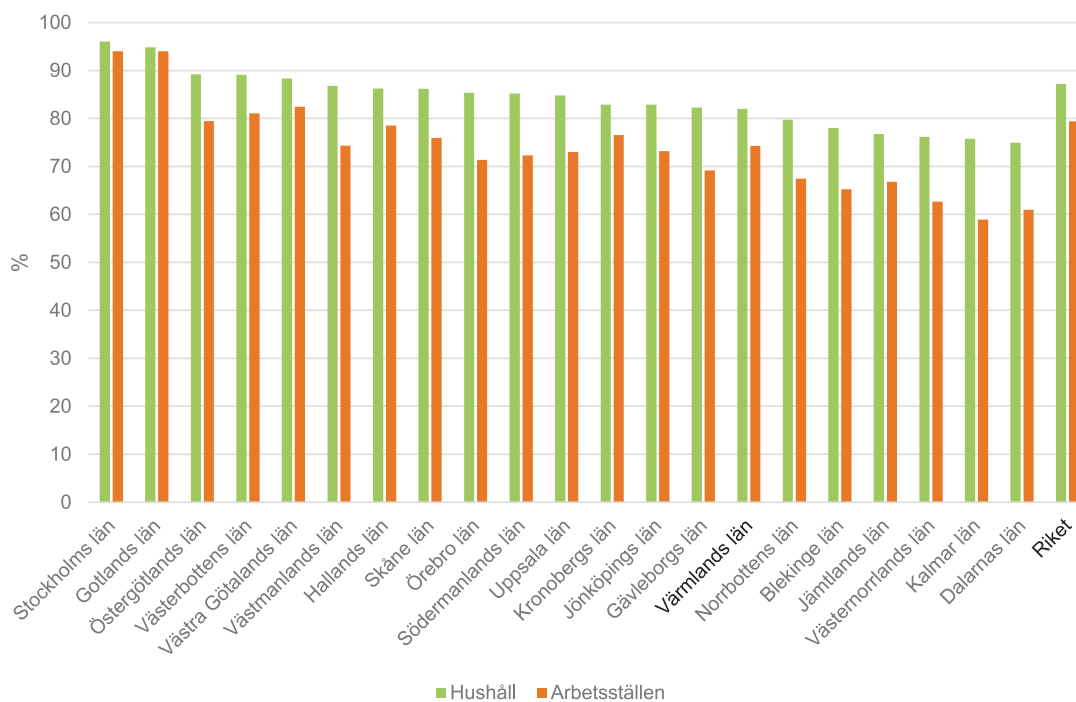
Mål 33. Alla hushåll och företag ska ha möjlighet till bredband om minst 100 Mbit/s.

Post- och telestyrelsen (PTS) är ansvarig myndighet för bredbandsstatistik. I nulägesanalysen 2014 visades data över hushåll och företag med bredband inkopplat till fastigheten. Nu har PTS för första gången gjort en kartläggning av hur många företag och hushåll som har fiber i ”absolut närhet”. Detta mått omfattar alla fastigheter, även de som inte är anslutna men dit fibernätet är förberett.

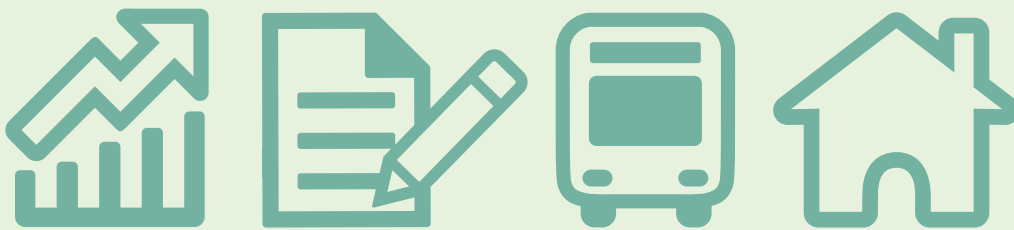
2017 hade 82 procent av hushållen och 74 procent av arbetsställena i Värmland tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s eller IT-infrastruktur i absoluta närheten som medger en sådan bithastighet. Stockholm och Gotland är de två län med högst tillgänglighet, och de enda länen där tillgången är högre än 90 procent för såväl hushållen som arbetsställena.

För Värmland är det en bit kvar för att nå målet om att alla hushåll och företag ska ha möjlighet till bredband om minst 100 Mbit/s. Beslut har fattats om att bygga fler accessnät som kommer anslutas till de ortssammanbindande näten. Det kommer dock ta flera år för dessa att byggas och registreras i statistiken. Flera av de accessnäten kommer byggas under 2019 och eftersom PTS gör mätningen per 1 oktober är det inte säkert att de hinner komma med i 2019 års statistik. Några accessnät byggs i bästa fall under 2018 och möjligtvis kommer de med i 2018 års statistik som publiceras mars 2019.

Bedömningen är att tillgången till bredband kommer att förbättras, men att den inte kommer att nå 100 procent till 2020.

Figur 33. Tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s, eller IT-infrastruktur i absoluta närheten som medger en sådan bithastighet, 2017 (1 oktober).

ANALYS

I detta kapitel presenteras en enkel analys för hur statusen ser ut för respektive prioriterat område för att nå de uppsatta målen i Värmlandsstrategin till år 2020.

Bedömningen av måloppfyllelsen är först gjord utifrån alternativen god-, balanserad- och mindre god status. God innebär att utvecklingen i Värmland under senare år har en sådan riktning att målet bedöms uppnås till fullo. Balanserad innebär att om utvecklingen fortsätter i samma takt och utan förändring är det osäkert om målet kommer att nås eller ej. Mindre god innebär att om utvecklingen inte vänder kommer inte målet nås. Därefter har måloppfyllelsen för respektive mål placerats på en skala däremellan för att få en så nyanserad bild av förändring och riktning som möjligt. Alla mål är inte kvantitativa vilket gör bedömningarna subjektiva. Flera personer har dock granskat materialet och bedömningen av måloppfyllelsen för att säkerställa en så korrekt analys som möjligt.

Livskvalitet för alla, mål 1-9

En knapp majoritet av målen inom område **Livskvalitet för alla** kommer kunna uppnås helt eller delvis.

- När det gäller mål 1 har vi redan nått det med råge med ett flyttningsöverskott på 8 728 personer. Det är en stor inflyttning av utrikesfödda som förklarar siffran. Även om vi ser att nettoutflyttningen är högre än inflyttningen idag så är det inget som talar för att det sker i en takt som gör att vi inte når målet 2020.
- För mål 2 har Karlstads lokala arbetsmarknad (LA) sedan nulägesanalysen tappat från åttonde till trettonde plats vad gäller befolkningens mängd. Även om fler kommuner skulle införlivas i Karlstads LA skulle det bli svårt att nå sjunderplatsen.
- För mål 3 låg ohälsotalet på samma nivå 2017 som 2013. Dock skedde en relativt kraftig minskning mellan 2016 och 2017. Det finns inga tecken på ett närmande av riksgenomsnittet.
- När det gäller mål 4 låg sjukpenningtalet i Värmland 2017 strax över riksgenomsnittet, men minskade något snabbare än riksgenomsnittet mellan 2016 och 2017. För att nå målet om en minskning sedan 2013 krävs troligen riktade insatser eller förändringar i bedömningen av bidragen.
- I mål 5 ligger försörjningsbördan över riksgenomsnittet och eftersom befolkningens åldersstruktur är svår att förändra är det mycket sannolikt att den kommer förbli det. Även den faktiska försörjningsbördan låg över riksgenomsnittet 2016. Den senare med en mindre skillnad. Det finns inga tecken på att skillnaderna minskar.
- I mål 6 har skillnaden mellan män och kvinnor endast minskat marginellt för ett av målen, faktisk försörjningsbörda. För de övriga målen har det skett en lägre ökning i skillnaderna. Inget tyder på att detta kommer förändras fram till 2020.
- När det gäller mål 7 ser vi att skillnaderna har minskat för ett av målen, andelen män och kvinnor med eftergymnasial utbildning, och ökat marginellt för övriga två. Det finns en viss möjlighet att nå detta mål.
- I mål 8 har Värmland legat stabilt på en topp fem position såväl gällande totalt statsbidrag samt statsbidrag per capita sedan 2013. Trots att skillnaderna i per capita-bidrag mellan länen är små finns goda möjligheter att nå detta mål.
- I mål 9 är bilden av Värmland övervägande positiv där över 50 procent förknippar Värmland i stor eller mycket stor utsträckning med skogen, både som resurs och som plats för friluftsliv. En tydlig utmaning är att en klar majoritet inte förknippar Värmland med ett internationellt näringsliv, vilket är en utmaning för oss. Ingen tydlig förändring har skett sedan tidigare attitydmätning vilket gör att det blir svårt att nå målet till 2020.

MÅL 1 - Nettoinflyttning

MÅL 2 - Karlstads lokala arbetsmarknad

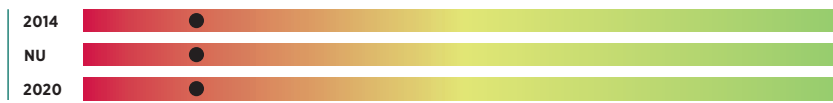
MÅL 3 - Ohälsotal

MÅL 4 - Sjukpenningtal

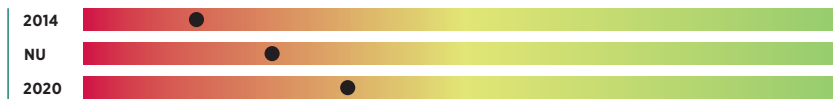
MÅL 5 - Försörjningsbörda

MÅL 6 - Skillnader på arbetsmarknaden

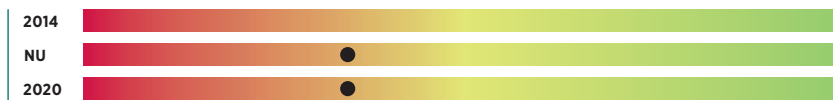
MÅL 7 - Skillnader inom utbildningssystemet

MÅL 8 - Statsbidrag kultursamverkansmodellen

MÅL 9 - Värmlands styrkeområden

Fler och starkare företag, mål 10-19

De flesta målen inom **Fler och starkare företag** kommer kunna uppnås helt eller delvis.

- I mål 10 har gapet över andelen nystartade företag per 1 000 invånare mellan Värmland och riket varit mer eller mindre konstant sedan nulägesanalysen. Det finns inga tecken på att Värmland ska nå riksgenomsnittet till 2020.
- För mål 11 var andelen som helst vill vara företagare högre i Värmland än riksgenomsnittet år 2016. Den var betydligt högre än 2012. Detta mäts genom en enkätundersökning så det finns viss osäkerhet. Chanserna att nå målet bedöms dock som goda.
- När det gäller mål 12 ligger investeringarna i forskning och utveckling som andel av BRP avsevärt lägre än riksgenomsnittet (exklusive storstadslänen) och trots en svag positiv utveckling sedan 2011 är tillväxten fortfarande för låg och skillnaderna till riksgenomsnittet för stor.
- I mål 13 har Värmland ökat sin position sedan nulägesanalysen, från femtonde till elfte plats (exkl. storstadslänen), men det är fortfarande en bit kvar till riksgenomsnittet vilket gör att det blir svårt att nå vårt mål till 2020.
- För mål 14 har Värmland haft högre sysselsättningsgrad än riksgenomsnittet (med gränspendling inräknat) en längre tid och chanserna att nå detta mål bedöms som goda.
- När det gäller mål 15 minskade antalet förvärvsarbetande i dagbefolkningen mellan 2012 och 2014 men sedan har det ökat kraftigt. Fram till 2016 hade det skett en ökning på 2 082 personer. Om denna trend fortsätter kommer målet nås med råge.
- För mål 16 är kvinnors representation i styrelser fortfarande låg. Det har dock skett en ökning sedan 2013 och eftersom målet endast är att andelen kvinnor ska öka till 2020 så finns det goda chanser för måluppfyllelse.
- I mål 17 har utsläppen minskat snabbare än riksgenomsnittet mellan 2012 och 2015. Även utsläppen per capita ligger under riksgenomsnittet. Bedömningen är därför att chanserna till måluppfyllelse är goda.
- När det gäller mål 18 var energieffektiviseringen i Värmland aningen lägre än riksgenomsnittet mellan 2013 och 2016. Detta beror främst på att BRP-utvecklingen är högre för riksgenomsnittet.
- För mål 19 är andelen förnybar energianvändning mycket högre i Värmland än riksgenomsnittet. Ökningen har stannat av de senaste åren så möjligheten att nå målet är balanserad.

MÅL 10 – Antal nystartade företag

MÅL 11 – Andel som vill vara företagare

MÅL 12 – Privata investeringar i forskning och utveckling

MÅL 13 – Innovationskraft

MÅL 14 – Andel förvärvsarbetande

MÅL 15 – Antal förvärvsarbetande

MÅL 16 – Kvinnor i styrelser

MÅL 17 – Utsläpp växthusgaser

MÅL 18 – Energieffektivisering

MÅL 19 – Förnybar energianvändning

Höjd kompetens på alla nivåer, mål 20-26

En majoritet av målen inom **Höjd kompetens på alla nivåer** bedöms kunna uppnås helt eller är balanserade.

- För mål 20 har andelen unga som går ut grundskolan med behörighet till gymnasiet minskat i samtliga län sedan 2012. En stor anledning till detta är att det kommit många nyanlända som av naturliga orsaker har haft svårt att klara behörigheten på kort tid.
- I mål 21 ligger Värmland fortfarande över riksgenomsnittet gällande andelen 20-åringar med fullföljd gymnasieutbildning. Det har dock varit en svagt negativ trend sedan 2013 vilket gör att det inte går att med säkerhet dra slutsatsen att Värmland ökar i förhållande till riket.
- När det gäller mål 22, andelen 30-34-åringar med eftergymnasial utbildning, har Värmland legat still sedan 2012. Dock har avståndet till riksgenomsnittet ökat så sammanfattningsvis blir målet svårt att nå till 2020.
- För mål 23 är det svårt att bedöma om matchningen kommer att öka fram till 2020. Med den starkare arbetsmarknaden kan arbetslösheten väntas fortsätta sjunka. Om även vakanstalen kommer att sjunka är svårare att bedöma. Sammanfattningsvis bedöms målet som balanserat.
- Med tanke på den utveckling som varit sedan 2009 med sjunkande arbetslöshet, och eftersom Värmland har haft lägre arbetslöshetsgrad än riket sedan 2012, så finns det möjligheter att nå mål 24 fram till 2020.
- Mål 25 om minskad ungdomsarbetslöshet kommer sannolikt delvis att nås då den sjunkit sedan 2013. Däremot är ungdomsarbetslösheten i Värmland högre än riksgenomsnittet och det finns inget som tyder på att denna trend kommer brytas de närmsta åren. Målet bedöms därför som balanserat.
- I mål 26 är det endast små skillnader i andelen långtidsarbetslösa i Värmland och riket. Att de långtidsarbetslösa nu till störst del består av personer med utrikes bakgrund, och att denna grupp är större i riket än i Värmland, gör att det är troligt att långtidsarbetslösheten i Värmland kommer vara lägre än i riket 2020.

MÅL 20 - Behörighet till gymnasiet

MÅL 21 - Fullföljd gymnasieutbildning

MÅL 22 - Andel med eftergymnasial utbildning

MÅL 23 - Matchning på arbetsmarknaden

MÅL 24 - Öppen arbetslöshet

MÅL 25 - Ungdomsarbetslöshet

MÅL 26 - Långtidsarbetslösa

Bättre kommunikationer, mål 27-33

En majoritet av målen inom **Bättre kommunikationer** bedöms kunna uppnås helt eller är balanserade.

- Värmland har fortfarande sju lokala arbetsmarknader. Eftersom indelningen av de lokala arbetsmarknaderna kan skifta beror mycket på pendlingsmönstret under det specifika mätåret. Detta gör att uppfyllelsen för mål 27 är svårbedömd och målet bedöms som balanserat.
- I mål 28 mäts målet genom urvalsundersökning med relativt stor felmarginal. Mellan 2013 och 2017 hade gång-, cykel- och kollektivtrafiken dock marginellt minskat sina andelar vilket gör att målet bedöms svårt att uppnå.
- När det gäller mål 29 har restiden minskat för de flesta av resmålen och de ökningarna som skett har varit marginella. På grund av vissa byggnationer och upprustningar kan restiderna dock komma att öka fram till 2020 för att sedan bli bättre på längre sikt.
- Mål 30 om antal ökade landningar hade redan uppfyllts 2017. Antalet passagerare minskade dock mellan 2013 och 2017. För att nå målet om fler passagerare måste troligen antalet utrikesavgångar öka.
- För mål 31 har direktflyget till Köpenhamn försvunnit. Istället har direktflyg till Frankfurt tillkommit. Eftersom Frankfurt anses vara ett bättre alternativ än Köpenhamn och på grund av att det inte finns passagerarunderlag för ytterligare internationell hubb så kan detta mål anses vara uppfyllt.
- I mål 32 har det varit en negativ trend för godsmängden på Väneren men den vände mellan 2015 och 2016. Mycket talar för en positiv utveckling fram till 2020 då Trafikverket gör bedömningen att det finns goda möjligheter till ökad godsmängd på Väneren på längre sikt.
- När det gäller mål 33 är bedömningen att tillgången till bredband kommer förbättras då flera insatser sker för att fler ska ha möjlighet till bredband. Med anledning av att det tar viss tid kommer målet troligen inte nås till 2020.

MÅL 27 – Arbetspendling – lokala arbetsmarknader

MÅL 28 – Gång-, cykel- och kollektivtrafik

MÅL 29 – Restider Oslo, Stockholm, Göteborg

MÅL 30 – Karlstad Airport

MÅL 31 – Direktflyg internationell hubb

MÅL 32 – Godsmängd på Vänern

MÅL 33 – Bredband

Sammanfattning

Genom denna halvtidsuppföljning får vi en god bild av läget för Värmland inom de 33 uppsatta målen. I rapporten konstaterar vi på Region Värmland att några av målen redan har uppfyllts. Andra kommer vara utmanande att nå och vissa bedöms inte rimliga att uppnå till 2020.

Målen i Värmlandsstrategin är formulerade på en övergripande samhällsnivå vilket gör att de påverkas mycket av omvärlden, till exempelvis av statliga prioriteringar och investeringar samt regelförändringar. Det innebär att många aktörer behöver arbeta gemensamt för att uppnå den positiva tillväxt och måluppfyllelse vi eftersträvar.

Inom det prioriterade området **Livskvalitet för alla** konstaterar vi att det inte har skett så stora förändringar i jämförelse med nulägesanalysen 2014.

Nettoinflyttningen (mål 1) har ökat mer än förväntat, tack vare den stora utrikesinflyttningen under de senaste åren.

Däremot har Karlstads lokala arbetsmarknad tappat placering på den rankinglista som målet hänvisar till (mål 2). Även sjukpenningtalen ser lite sämre ut nu än 2014 (mål 4).

I mål 7, som mäter skillnader i utbildningssystemet mellan kvinnor och män, har utvecklingen gått svagt framåt.

Vid tidpunkten för nulägesanalysen 2014 var det inte möjligt förutspå utvecklingen för mål 9, att Värmlands ska vara känt för våra åtta utpekade styrkeområden. När det nu genomförts en ny mätning konstaterar vi att det inte finns något som tyder på en förändring. Värmland är fortfarande känt för några av de utpekade styrkorna, men inte för alla.

Inom det prioriterade området **Fler och starkare företag** finns det flera mål där Värmland ligger bra till i förhållande till målen.

Det är idag en ökad andel som helst vill vara företagare (mål 11). Vi ser också fler förvärsarbetande (mål 14 och 15), en ökad andel kvinnor i styrelser (mål 16) och minskade utsläpp av växthusgaser (mål 17).

När det gäller innovationskraft har vi, från en låg nivå, rört oss svagt framåt (mål 13). Vi har också en positiv utveckling när det gäller energieffektivisering (mål 18). Inom mål 19, som handlar om förnybar energianvändning, ser vi en svag tillbakagång.

För området **Höjd kompetens på alla nivåer** noterar vi förändringar inom några av målområdena. Förutsättningarna att nå målen ser sämre ut när det gäller andelen ungdomar med behörighet till gymnasieskolan (mål 20) och andelen 20-åringar med fullgjord gymnasieutbildning (mål 21). Denna nedgång noteras i hela riket. Orsaken är främst att många av de ungdomar som kom i samband med den stora utrikesinflyttningen 2016 inte har kunnat fullfölja sina utbildningar i samma takt som andra ungdomar.

Andelen 30-34-åringar som har eftergymnasiala studier har inte förändrats i Värmland, samtidigt som andelen i riket har ökat något. Därmed försämras förutsättningarna att nå målet (mål 22). Den goda konjunkturen medför däremot förbättrade möjligheter att nå målet för antalet öppet arbetslösa och målet för minskad ungdomsarbetslöshet (mål 24 och 25).

Inom **Bättre kommunikationer** finns det goda möjligheter att nå flera av målen fram till 2020.

Antalet landningar på Karlstad Airport har ökat (mål 30) och det bedöms även vara möjligt att få fler passage-rare. Frankfurt har ersatt Köpenhamn som internationell hubb och det finns en bred samstämmighet om att det är ett bättre alternativ. Mål 31 har därför uppnåtts

Godsvolymer på Väneren har ökat något och mycket talar för att den positiva utvecklingen fortsätter, vilket ger en god prognos för mål 32.

Mål 33 har en mycket hög ambition: att alla hushåll och företag ska ha möjlighet till bredband. Tack vare stora offentliga investeringar kommer det att ske en omfattande utveckling de närmaste åren i Värmland, men det är ändå inte möjligt att nå målet till år 2020.

REGION VÄRMLANDS RAPPORTSERIE, JUNI 2018

Nedan angivna rapporter är utgivna av Region Värmland.
Samtliga rapporter är nedladdningsbara via regionvarmland.se

Rapportserieförteckning

Rapport nr 20, Region Värmland 2017	Flyktmottagandet i Värmland – en ögonblicksbild från hösten 2015
Rapport nr 19, Region Värmland 2016	Arbetskraftsprognos till år 2035
Rapport nr 18, Region Värmland 2016	Värmlands befolkning 2035
Rapport nr 17, Region Värmland 2015	Norge – Sveriges viktigaste grannland
Rapport nr 16, Region Värmland 2014	Värmlandsstrategins 33 mål, nulägesanalys
Rapport nr 15, Region Värmland 2014	Projekt för hållbar regional tillväxt och utveckling 2013
Rapport nr 14, Region Värmland 2013	Relationen Sverige – Norge och Värmlands roll
Rapport nr 13, Region Värmland 2013	Projekt för hållbar regional tillväxt och utveckling 2012
Rapport nr 12, Region Värmland 2012	Utbildningsmöjligheter i Värmland 2012 – 2
Rapport nr 11, Region Värmland 2012	Utbildningsmöjligheter i Värmland 2012
Rapport nr 10, Region Värmland 2012	Projekt för hållbar regional tillväxt och utveckling. Tema: Jämställdhet
Rapport nr 9, Region Värmland 2012	Kvinnors företagande i Värmland – en kartläggning
Rapport nr 8, Region Värmland 2012	Utvecklingen i Värmland – fakta och statistik 2011
Rapport nr 7, Region Värmland 2012	Mot ett klimatneutralt Värmland – möjligheter till regional utveckling
Rapport nr 6, Region Värmland 2011	Kulturen i Värmland 2011
Rapport nr 5, Region Värmland 2011	Utbildningsmöjligheter Värmland
Rapport nr 4, Region Värmland 2011	23 494 jobb lediga... om alla pensionsavgångar återbesätts fram till 2020
Rapport nr 3, Region Värmland 2011	Värmlands befolkning och näringsliv år 2030 samt flyttströmmar till och från Värmland
Rapport nr 2, Region Värmland 2011	Projekt för hållbar regional tillväxt och utveckling 2010
Rapport nr 1, Region Värmland 2010	Projekt för hållbar regional tillväxt och utveckling 2009

Värmlandsstrategin är hela Värmlands strategi för hur regionen ska utvecklas fram till år 2020. Strategin togs fram år 2013 i samarbete med både privatpersoner och företrädare för organisationer, näringsliv och myndigheter.

Det finns 33 mätbara mål på en övergripande samhällsnivå. 2014 gjordes en nollbasvärdering för att undersöka utgångsläget.

Nu har ungefär halva tiden gått och det är dags att följa upp om utvecklingen går i rätt riktning i förhållande till målen i Värmlandsstrategin. Tack vare en ny mätning kan vi se hur utvecklingen har varit, och resultaten finns samlade i den här rapporten, tillsammans med analys och kommentarer.